महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महानिर्देशनालय

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

पत्र संख्या: २०७५/७६ मिति: २०७५/१२/२९

च.नं.

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुखज्यू/अध्यक्षज्यू,
नगर/गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारवाहीको लागि अनुरोध छ ।

(सुवर्णप्रसाद ढकाल)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको सन्देश

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालय र लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा १० बमोजिम पूर्णस्वामित्व भएको संगठित संस्थाको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा ऐनको दफा ४ बमोजिम महालेखापरीक्षकले ती निकायको एक एक गरी वा बीच बीचमा छड्के वा केही प्रतिशतमात्र परीक्षण गर्ने गरी लेखापरीक्षणको तरिका, क्षेत्र र अवधि तोकी लेखापरीक्षण गर्न, त्यसबाट प्राप्त तथ्य दर्शाउन, आलोचना गर्न र आर्थिक विवरणउपर रायसहितको प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था छ ।

यस वर्ष ७५३ वटा स्थानीय तहमध्ये ७४७ स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराको सारांश महालेखापरीक्षकको ५६ औं वार्षिक प्रतिवेदनमा समेत समावेश गरिएको छ । ६ वटा स्थानीय तहको लेखा स्रेस्ता पेश नभएकाले लेखापरीक्षण सम्पन्न हुन सकेन । आर्थिक कारोबार, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, कानूनको पालना सम्बन्धमा गर्नुपर्ने सुधार र असुल फछ्र्यौट गर्नुपर्ने विषय समावेश गरी प्रत्येक स्थानीय तहलाई बेग्लाबेग्लै लेखापरीक्षण प्रतिवेदन दिने व्यवस्था मिलाएको छु । लेखापरीक्षणका क्रममा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता, लेखापरीक्षण मानदण्ड, निर्देशिकाबमोजिम प्रचलित ऐन, कानून, निर्णय समेतका आधारमा परीक्षण मूल्याङ्कन गरिएको छ । प्रदेश र जिल्ला स्तरीय छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रममा स्थानीय तहका प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृत तथा अन्य पदाधिकारीबाट प्राप्त सूचना र सुझावलाई प्रतिवेदन तयार गर्दा ध्यान दिइएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को स्थानीयतहको लेखापरीक्षणबाट मूलतः पारित भएका कानूनहरु स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित नभएको, दरबन्दी बमोजिम कर्मचारीको पदपूर्ति नभएको, सार्वजनिक खरिद ऐनको पालना नभएको, प्रदेश कानूनले तोकेभन्दा फरक/विपरीत पदाधिकारीलाई सेवा सुविधा भुक्तानी गरेको, योजना छनौट, सञ्चालन र भुक्तानीमा समस्या देखिएको, वितरणमुखी र अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च भएको, आन्तरिक आय तथा राजस्व सङ्कलन व्यवस्थित नदेखिएको, आन्तरिक आयको तुलनामा अत्यधिक प्रशासनिक खर्च भएको, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यवस्थित नभएको, वित्तीय जवाफदेहिताको स्तरमा सुधार गर्नुपर्ने जस्ता ब्यहोराहरु रहेका छन् ।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) अनुसार महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सकेपछि अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने र ऐनको दफा २०(३) मा स्थानीय तहको प्रचलित कानूनबमोजिम गाउँसभा वा नगरसभामा पेश गरी छलफल गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएका व्यहोरा उपर छलफल गरी टुङ्गो लगाउँदा लेखापरीक्षणको मूल्य मान्यता एवं स्वार्थ बाझिने व्यवहार नहुने आस्वस्ततासँगै स्थानीय तहको प्रतिवेदन कार्यान्वयनको सुनिश्चितताको अपेक्षा गर्दछु । यो स्थानीय तहको सम्बन्धमा दोस्रो प्रतिवेदन हो । संघीय प्रणाली अन्तर्गत स्थानीय तहमा सार्वजनिक स्रोतको समुचित उपयोग गर्दै विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका कार्यलाई उत्कृष्ट नमूनाको रुपमा सञ्चालन गर्न अवसर प्राप्त भएको छ । यद्यपी नयाँ संरचनामा भौतिक, वित्तीय तथा जनशक्ति अभाव जस्ता चुनौति र समस्याका कारण अपेक्षाकृत प्रगति हुन सकेको देखिँदैन । त्यसैले प्रतिवेदनमा समावेश भएका व्यहोरा र सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको शासकीय व्यवस्था सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु ।

अन्त्यमा, संवैधानिक जिम्मेवारीअनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा सुझाव दिई सहयोग गर्ने स्थानीय तहका प्रमुख, उप-प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृतहरु लगायत नागरिक समाज र सञ्चारकर्मीहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै, अहोरात्र खटिई समयमै लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्न योगदान गर्ने कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महा-निर्देशनालय

पत्र संख्याः

च.नं

मितिः २०७५।१२।१३

श्री प्रमुखज्यू,
हल्दीवारी गाउँपालिका,
झापा ।

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन** ।

यस कार्यालयबाट हल्दीवारी गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को पेश भएका वित्तीय विवरण र सोसँग सम्बन्धित कागजातको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन पक्षको जिम्मेवारी - आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ तथा प्रचलित कानून तथा अभ्यास अनुरुप लेखा राख्ने र राख्न लगाउने, लेखा विवरण तयार गर्ने गराउने कार्यका साथै आर्थिक प्रशासन सञ्चालन गर्ने तथा प्रस्तुतीकरण गर्ने जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ ।

लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी - प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरु उपर लेखापरीक्षणको आधारमा राय व्यक्त गर्नु लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी हो । लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ तथा महालेखा परीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड र अन्य मार्गदर्शन तथा अन्य प्रचलित कानूनको आधारमा गरिएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका प्रमाणहरु लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार उपलब्ध गराउन पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधारका रुपमा सञ्चित कोष विवरणमा सारभूत असर पार्ने व्यहोराहरु निम्नानुसार छन् :

१. लेखापरीक्षणबाट रु.२ करोड ७ लाख ९३ हजार बेरुजू देखिएको छ । सो मध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.२ लाख ८ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड १४ लाख ७१ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.४८ लाख ५१ हजार र पेश्की रु.४२ लाख ६२ हजार रहेको छ ।

२. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुन सकेन ।

३.. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७५।१०।२२ मा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गरिएको प्रतिवेदन उपर प्रतिक्रिया सहितको प्रमाण कागजात पेश हुन नआएकोले बेरुजु फछ्र्यौट नभई कायम व्यहोराको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पाना २३ यसैसाथ संलग्न छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण रायले त्यहाँको सञ्चित कोष विवरणमा पर्ने असर र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराहरु बाहेक आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को आर्थिक कारोबार, लेखा तथा प्रतिवेदन आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र नियमावली, २०६४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा प्रचलित कानूनबमोजिम रहेको छ ।

(सुवर्णप्रसाद ढकाल)
नायव महालेखापरीक्षक

हल्दीवारी गाउँपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७४।७५

परिचयः स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्न गाउपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रर्वद्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु हो । प्रदेश १ मा अवस्थित यस गाउपालिकाको क्षेत्रफल ११७.३४ वर्ग की.मी. र जनसंख्या २८,९५१ छ । गाउँपालिकामा ५ वटा वडा र सभा सदस्य संख्या २९ रहेको छ ।

स्थानीय संचितकोषः आर्थिक वर्ष २०७४।७५ स्थानीय सञ्चित कोष आय-व्यय हिसाबको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छ :

आय बिवरण	रकम रु	यथार्थ आय रु	व्यय शिर्षक	ब्यय रकम रु	जम्मा रु
गत वर्षको अ.ल्या		**२२९१८१८५.९५**	**चालू खर्च**	**१२९७१४२९७३०**	१२९७१४२९७३०
गत वर्षको अ.ल्या बैंक	**२२६९४०६८.९५**		**पूजीगत**	**११९५२०४६१।००**	११९५२०४६१।००
			प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनूदान		१९९३७८।००
गत वर्षको अ.ल्या नगद	**२२४११७००**		**जिल्ला प्रशासन कार्यालयबा प्राप्त राहतको रकम**		२४७०००।००
			सामाजिक सूरक्षा कार्यक्रम		७४४५८०००।००
			अन्य खर्च		१५६६८९९।००
			सामाजिक सूरक्षा कार्यक्रम ०७३।७४को मौज्दात	१४६७२०००।००	
			साबिक हल्दीबारी गाबिसको २ नं. वडा कार्यालयबाट ०७४/७५ मा भएको खर्च	९९६९९९।००	
मूल संचित कोष बैंक मौज्दात			**कोष तर्फको खर्च**		१०७३५५९१।००
गा.पा र वडा तर्फको वैंक मौज्दात	**२१९८५९४३।७८**		कर्मचारी कल्याण कोष	१०२९७३३।००	
संघिय संरचना विकास कार्यक्रम २०७३।०७४	५,०७१,१५९।८०		प्रकोप व्यवस्थापन कोष(जनता उपचार कोष समेत)	२१००४४।००	
साविक गोलधाप गा.वि.स	३०००।१०		मर्मत सम्भार कोष	६६७३१६४।००	
साविक जलथल गा.वि.स	१२३३७४१६।५४		गरिवी निवारण तथा सामाजिक परिचालन कोष	९३२२५०।००	
साविक हल्दीवारी गा.वि.स	४५७४३६७३४		**धरौटी फिर्ता**		५१६५७०।००
कोष खाता तर्फको मौज्दात	५५८२७०।१७		**मौज्दात**		८०७९६६३।०४
कर्मचारी कल्याण कोष	३२३७५५।१७		**वैंक मौज्दात**	**७३८४६३२।०४**	
प्रकोप व्यवस्थापन कोष	२०००००।००		**नगद मौज्दात**	**६९५०३१।००**	
मर्मत सम्भार कोष	३४५१५।००		मुल कोष खाताको	*१९४३७२८।८९*	
धरौटी	१४९८५५।००		वडा तर्फको वैंक मौज्दात	१२४५७८४।९८	
नगद मौज्दात	**२२४११७००**		साविक गोलधाप गा.वि.स रा.वा. वैंक भद्रपूर	३०००।१०	

मुखिया मान बहादूर राउत	११६५०८।००		साविक हल्दीवारी गा.वि.स रा.वा. वैंक भद्रपूर	१०७०१६८।३४	
सहलेखापाल जय प्रसाद पोखरेल	१०७६०९।००		साविक जलथल गा.वि.स रा.वा. वैंक भद्रपूर	१७२६१६।५४	
आन्तरीक श्रोत	६७२२८५४।८७	६७२२८५४।८७	कोष तर्फको मौज्दात	*३८२२६७९।१७*	
अन्य विविध आम्दानी लागत सहभागिता		३६९६६०५।००	कर्मचारी कल्याण कोष	१२९४०२२।१७	
वित्तीय हस्तान्तरण		२४८३२८१५९।५२	प्रकोप व्यवस्थापन कोष (जनता उपचार कोष समेत)	२०९९५५६।००	
वित्तिय समानिकरण आम्दानी	१६६७९८०००।००		मर्मत सम्भार कोष	*३६१३५१।००*	
शशर्त अनूदान आम्दानी	८१५३०१५९।५२		गरिवि निवारण तथा सामाजिक परिचालन कोष	६७७५०।००	
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनूदान		१४०००००।००	धरौटी	३७२४३९।००	
अन्य		७५३३५०००।००	नगद मौज्दात	६९५९३१।००	
जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्राप्त राहतको रकम	२४७०००।००		नगद मौज्दात	६९५०३१।००	
जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त सामाजिक सूरक्षा २०७३।७४	६३००००।००		नारायण गौतम	१७९०६२।००	
सामाजिक सूरक्षा कार्यक्रम	७४४५८०००।००		वावुराम ढकाल	३६९०५०।००	
कोष खाता तर्फको आय	०		विशाल काफ्ले	११४१५०।००	
धरौटी प्राप्त	७३९१५४।००		नारायण दाहाल	१३५१९।००	
			शुशिल कडरिया	१०९४०।००	
			शिशिर भट्टराई	८३१०।००	
जम्मा		**३५९१३९९५९।३४**			**३५९१३९९५९।३४**

दफा	लेखापरीक्षणबाट देखिएको व्यहोरा	**रकम**
१.१.	**खर्च गर्ने अख्तियारी र कार्यविधिः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३(१) मा सभावाट वजेट स्वीकृत भएको सात दिन भित्र प्रमुख वा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने, ७३(६) मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा नियमितता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्य कायम गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुपर्ने र ७३(७) मा कार्यपालिकाले सभाबाट स्वीकृत सीमा र शिर्षक बाहिर गई बजेट खर्च गर्न नपाउने व्यवस्था छ । गाउँ सभाबाट मिति २०७४।०७।१५ मा बजेट स्वीकृत भएकोमा २०७४।७।२० प्रशासकिय अधिकृतलाई अख्तियारी दिएको पाइयो । ऐनको दफा ७३ (६) अनुसारको कार्यविधि तर्जुमा भएको पाइएन ।	
१.२.	**वजेट पेश गर्ने तथा पारित गर्ने**: स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ वमोजिम स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालीकावाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय व्यय , चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरि १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी आषाढ भित्रनै पारीत गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा यस आर्थिक वर्षको आय व्यय २०७४।०७।१५ मा मात्र सभामा पेश भै गाउँ सभाले रु २७८२८७७३३।०० आय व्यय पारित गरेकोमा २०७५।३।२९ गते सम्पन्न दोश्रो गाउँ सभाबाट रु ४१६२३६०५५।०० को संसोधित आय तथा व्यय पारित गरेको पाइयो । त्यस्तै दोश्रो गाउँ सभाको निर्णय नम्वर ४ बाट २०७४।७५ मा भए गरेको सवै निर्णय र खर्च सर्वसम्मतले अनुमोदन गर्ने निर्णय पारित गरेको छ ।	
१.३.	**श्रोत अनुमान तथा वजेट सिमाः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ वमोजिम गाउपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय , राजश्व वाँडफाँडवाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान,ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र वजेट सिमा निर्धारण गर्न अध्यक्ष	

वा प्रमुखको अध्यक्षतामा ४ सदस्यीय समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण , सन्तुलीत वितरणमा, वजेट सिमा निर्धारण, वजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, वजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तयार गर्नुपर्ने र कार्यपालीकामा पेश गर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा समिति गठन भई २०७४।०७६ गते प्रतिवेदन पेश गरेको छ ।

१.४. **बैंक हिसाब** -कार्यालयको खाता हिसाव र वैंक हिसाव एक आपसमा भिडान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले पेश गरेको विवरण अनुसार यस वर्षको बर्षान्तमा श्रेस्ता अनुसार मौज्दात रु.७३,८४,६३२.०४ रहेको छ । सोही अवधिको देहायका खाताको बैक स्टेटमेन्ट अनुसार बैंक मौज्दात रु.३,२२,४३,४९३.४४ देखिएकाले रु.२,४८,५८,८६१।४० बैकमा बढि मौज्दात देखिएको छ ।

सि. नं.	खाताको नाम	खाताको हिसाव नम्बर	खाता रहेको बैंकको नाम	श्रेष्ता अनुसारको मौज्दात	बैंक स्टेटमेन्ट अनुसारको मौज्दात	फरक रकम
१	मुल संचित कोष	ग-४ (०६३०००००१८ सि ए)	सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लि. हल्दीबारी	१९४३७२८.८९	१४२५३६९३.८९	-१२३०९९६५
२) ग-२ समुहका खाताहरु विवरण (खर्च खाता)						
१	चालु खर्च खाता	०६३०००००१५ सि ए	सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लि. हल्दीबारी	००.००	९९३१३०५.४०	-९९३१३०५.४०
२	पूँजिगत खर्च खाता	०६३०००००१६ सि ए		००.००	४३९७००९.००	-४३९७००९.००
३) ग-५ समुहका खाताहरुको विवरण (विषेश खर्च खाता_						
१	कर्मचारी कल्याण कोष खाता	०६३०००००१९ सि ए	सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लि. हल्दीबारी	१२९४०२२.१७	१२९४०२२.१७	००.००
२	मर्मत सम्भार कोष खाता	०६३००००००२० सि ए		३६१३५१.००	३६१३५१.००	००.००
४	प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता	०६३०००००२१ सि ए		११८९५५६.००	-५३५८५७.००	१७२५४१३.००
	प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता जनता उपचार कोष			९१००००.००	८९५०००.००	१५०००.००
५	वातावरण विकास कोष	०६३०००००२२ सि ए		००.००	००.००	००.००
७	गरिबी निवारण सामाजिक परिचालन कोष खाता	०६३०००००२३ सि ए		६७७५०.००	६७७५०.००	००.००
४) ग-३ समुहका खाताहरुको विवरण (धरौटि खाता)						
१	धरौटि खाता	०६३०००००१७ सि ए	सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लि. हल्दीबारी	३७२४३९.००	३३३४३४.००	३९००५.००
५) ग-२ समुहका वडा कार्यालयहरुको खाताको विवरण (साबिक गा.बि.स.कार्यालय तर्फको)						
१	१ नं. वडा कार्यालय गोलधाप	२२१०००७१४२०१	रा.बा.बैंक भद्रपुर	३०००.१०	३०००.१०	००.००
२	२ नं. वडा कार्यालय हल्दीबारी	२२१०००७१३२०१	रा.बा.बैंक भद्रपुर	१०७०१६८.३४	१०७०१६८.३४	००.००
३	३,४,५ नं. वडा कार्यालय जलथल	२२१०००७१३३०१	रा.बा.बैंक भद्रपुर	१७२६१६.५४	१७२६१६.५४	००.००

१.५. उल्लेखित मौज्दात फरक परेको सम्बन्धमा देहाय बमोजिम हिसाब मिलान विवरण तयार गरेको छ ।

खाताकोनाम	श्रेष्ता अनुसारबैक बाँकी	बैक अनुसार बाँकी	फरक	बैंक दाखिला बाँकी	चेक साट्न बाँकी	यथार्थ मौज्दात
मुलसंचित कोष खाता	१९४३७२८.८९	१४२५३६९३.८९	-१२३०९९६५.००	५९००३५.००	१२९०००००.००	१९४३७२८.८९
चालुखर्च खाता	०.००	९९३१३०५.४०	-९९३१३०५.४०	१२४७७४४.००	१११७९०४९.४०	०.००
पुँजीगतखर्च खाता	०.००	४३९७००९.००	-४३९७००९.००	१०४८३३००.००	१४८८०३०९.००	०.००
कर्मचारीकल्याण कोष	१२९४०२२.१७	१२९४०२२.१७	०.००	०.००	०.००	१२९४०२२.१७
मर्मतसम्भार कोष	३६१३५१.००	३६१३५१.००	०.००	०.००	०.००	३६१३५१.००

प्रकोपव्यवस्थान कोष	११८९५५६.००	-५३५८५७.००	१७२५४१३.००	१७२५४१३.००	०.००	११८९५५६.००
जनताउपचार कोष	९१००००.००	८९५०००.००	१५०००.००	१५०००.००	०.००	९१००००.००
वाताबरणबिकास कोष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
गरिबी निवारण तथा सा पकोष	६७७५०.००	६७७५०.००	०.००	०.००	०.००	६७७५०.००
धरौटी	३७२४३९.००	३३३४३४.००	३९००५.००	३९००५.००	०.००	३७२४३९.००
१नं.वडा कार्यालय गोलधाप	३०००.१०	३०००.१०	०.००	०.००	०.००	३०००.१०
२नं.वडा कार्यालय हल्दीबारी	१०७०१६८.३४	१०७०१६८.३४	०.००	०.००	०.००	१०७०१६८.३४
३,४,५नं.वडाकार्यालय जलथल	१७२६१६.५४	१७२६१६.५४	०.००	०.००	०.००	१७२६१६.५४
जम्मा	७३८४६३२.०४	३२२४३४९३.४४	-२४८५८८६१.४०	१४१००४९७.००	३८९५९३५८.४०	७३८४६३२.०४

१.६. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम गाउँपालिका लाई प्राप्त भएको सवै रकम मुल सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने र सो बाट पूँजिगत वा चालु खर्च खातामा ट्रान्सफर गरी सो पश्चात अन्य चालु वा पूँजिगत खर्च खाताबाट अन्य खातामा ट्रान्सफर गर्नुपर्नेमा सोझै ट्रन्सफर गरेको देखियो । साथै विगतमा वडा कार्यालयबाट सञ्चालित खाता वन्द गरी गाउँपालिकाको सञ्चितकोषमा जम्मा गर्नुपर्नेमा निम्न वडाहरुको खाता अझै सञ्चालनमा रहेकोले सो वन्द गरी मूल सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

वडा नम्वर	रकम
२	१०७०१६८.३४
३,४,५	१७२६१६.५४
१	३०००.१०

१.७. **विलभरपाई :** विगतमा वडाकार्यालय वाट सञ्चालित खाता वन्द गरी गाउँपालिका कोषमा सञ्चित कोष तर्फ वडा कार्यालय तर्फको २ नम्वर वडाको भनी रु ९९६९९९।००सञ्चित काष मा खर्च जनाएको छ । सञ्चितकोषबाट सिधै खर्च लेख्न पाइने व्यवस्था छैन । उक्त खर्चको विल भरपाई समेत पेश नभएको रु

९९६९९९.००

१.८. गाउँ कार्यापालिकाको मिति २०७४।७।२३ को निर्णय नम्वर (३) मा रु २ लाख सम्मको योजना/कार्यक्रम सम्बन्धित वडाबाटनै संझौता गरी भूक्तानीको लागि गाउँपालिकामा सिफारिस गर्ने निर्णयको आधारमा वडास्तरीय योजना कार्यक्रमको लागत अनुमान योजना कार्यक्रम संझौता,कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा सम्वन्धित वडाका अध्यक्षहरुबाट मात्र प्रमाणित भे भुक्तानी हुने गरेको देखिएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ८४(२) अनुसार उक्त अभिलेखहरु एवं कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन प्रमाणित गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।

१.९. **सन्चित कोष:** स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा ७५ मा एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकि रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यमा गाउपालिकाको सन्चित कोषमा जम्मा हुने व्यवस्था रहेकोमा गाउपालिकाले आर्थिक वर्षको अन्त्यमा देहाय बमोजिमको शिर्षकमा बाँकी रहेको रु. ३९१८७५५.८७ उक्त कानूनी व्यवस्था अनुसार २०७५।३।३१ मा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा रु. ३९००४२०।४८ फिर्ता गरेकामा रु १८,३३५।३९ फिर्ता गर्न बाँकी देखिएको छ ।

१८,३५५/-

शिर्षक	अख्तियारी रकम	खर्च रकम	फिर्ता हुनुपर्ने रकम	फिर्ता भएको रकम	फिर्ता हुन बाँकी रकम
शिक्षा	७२३८४०००.००	७०८०१६००.८५	१५८२३९९.१५	१५८२३९९.१५	००.००
स्वास्थ	१२१५९०००.००	९८२३०९३.२८	२३३५९०६.७२	२३१७५७१.३३	१८३३५.३९

कृषि	२९७०००.००	२९६५५०.००	४५०.००	४५०.००	००.००
पशु सेवा	५९१०००.००	५९१०००.००	००.००	००.००	००.००
कुल जम्मा	८५४३१०००.००	८१५१२२४४.१३	३९१८७५५.८७	३९००४२०.४८	१८३३५.३९

२.	**वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ मा उपाध्यक्ष वा उपप्रमुखको संयोजकत्वमा ४ सदस्यीय वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरि आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत कार्यक्रम र कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिन कार्यक्रमको आपसी तादम्यता तथा परिपुरकता मिलाउने व्यवस्था रहेकोमा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण र विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम अनुसार कार्यकम वर्गिकरण गरेको नदेखिएकोले कानूनी व्यवस्था अनुसार कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण र विषय क्षेत्रगत कार्यक्रमको वर्गिकरण गरी सञ्चालनहुनुपर्ने देखिन्छ ।	
२.१.	**योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा २४ मा गाउपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना वनाई लागु गर्ने व्यवस्था रहेकोमा गाउपालिकाले सो अनुरुप योजना तर्जुमा गरेको देखिएन ।	
२.२.	**मध्यकालिन खर्च संरचनाः** अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा १७ मा स्थानीय तहले सार्वजनिक खर्चको विवरण तयार गर्दा आगामी तीन आर्थिक वर्षमा हुने खर्चको प्रक्षेपण सहितको मध्यकालिन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले मध्यकालिन खर्च संरचना तयार गरेको देखिएन ।	
२.३.	**योजना संचालन र हस्तान्तरण :** आयोजना सञ्चालन गर्ने निकायले सम्पन्न भईसकेका आयोजनाहरुको नियमित रेखदेख र मर्मत सम्भार कार्य आफैले गर्ने वा त्यस्ता आयोजनाको स्वामित्व समेत सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरी दिगो संचालन हुने व्यबस्था मिलाउनु पर्दछ । योजना कार्यन्वयन कार्यतालिका तयार नगरेको योजनाको प्रगति स्थिति सन्तोषजनक नभएको एवं योजना अनुसार कार्यक्रमको प्रभावकारिता हासिल गरेको सम्बन्धमा आधार तयार नगरेको स्थिति समेत छ । साथै योजना कितावमा सवै योजना हस्तान्तरण गर्ने फारमको व्यवस्था गरेपनि व्यवस्थित रुपमा दस्तखत गरी सवै योजनाहरु हस्तान्तरण भएको देखिदैन । अतः विधिवत् रुपमा हस्तान्तरण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ ।	
३.	**लक्ष्य प्रगतिको स्थिति -** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगती विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सञ्चालन गरेका जिल्ला स्तरिय तथा केन्द्रिय स्तरिय आयोजनामध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगती विवरण दिएको देखिएन ।	
३.१.	**चौमासिक प्रगति :** स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(३) बमोजिम प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले गाउँपालिका तथा गाउपालिकाको कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति त्यस्तो अवधि समाप्त भएको पन्ध्र दिन भित्र कार्यपालिकाको वैठकमा पेश गर्नु पर्ने ७६(४) मा गाउपालिका/ गाउँपालिकाले आफ्नो आय र व्ययको विवरण प्रत्येक महिनाको ७ गते भित्र सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा सो अनुसार गाउँपालिका बैठकमा पेश हुने गरेको र प्रत्येक महिनाको ५ गते कार्यपालिकाको नियमित बैठकमा सार्वजनिक गर्ने गरेको जनाएको छ ।	
४.	**चौमासिक खर्चः**आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ वमोजि स्विकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम वमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार प्रथम चौमासिकमा १ प्रतिशत, दोश्रो	

चौमासिकमा ४.१६प्रतिशत, तेश्रो चौमासिकमा ९७.४७ प्रतिशत र आषाढमा ३७.७८ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । कार्यालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार प्रत्येक चौमासिकमा सञ्चालनगरिने कार्यक्रम र सो कार्यक्रममा खर्च हुने बजेटको व्यवस्था गरिएको र सोही कार्यक्रम अनुसार खर्च व्यवस्थापन हुनुपर्नेमा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार तोकिएको चौमासिकमा कार्यक्रम सञ्चालनहुन नसकी तेश्रो चौमासिक र आषाढमा मात्र खर्चको बोझ बढी भएको देखिन्छ । तोकिएको चौमासिक अवधिमा खर्च नहुंदा सम्पादित कार्यको पर्याप्त अनुगमन नहुने, गुणस्तर कायम नहुने र आन्तरिक नियन्त्रण प्रभावकारी नहुने हुँदा यसतर्फ कार्यालयले आवश्यक ध्यान दिइ वार्षिक कार्यक्रम अनुसार खर्च व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च रु. (हजारमा)	चौमासिक खर्च			
		प्रथम चौमसिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	असाढ महिना
पुंजीगत खर्च	११९५२०	१३०५	४९७७	११३२३८	४५१५९
खर्च प्रतिशत	१००	१.०९	४.१६	९७.४७	३७.७८

५. **सम्पत्तिको अभिलेख:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४९ (५) मा सार्वजनिक निकायले भौतिक सम्पत्तिको अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयलले अन्य जिन्सी सामग्रीहरुको अभिलेख राखेको भए तापनि आपनो कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने भौतिक सम्पत्तिहरु सडक, पुल, कल्भर्ट, नाली, रेलिङ आदिको नाप समेत खुल्ने गरी अभिलेख तयार गरेको छैन ।

६. **सम्पत्ति विवरण:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११० मा सदस्यले पद धारण गरेको र प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले साठी दिनभित्र आफ्नो परिवारको सदस्यको नाममा रहेको चल अचल सम्पत्तिको स्रोत वा निस्सा सहितको अद्यावधिक विवरण सम्वन्धित स्थानीय तहमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार मिति २०७५।५।२५ मा पेश गरेको छ ।

७. **आन्तरीक नियन्त्रण प्रणाली:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य नियमितता, मितव्ययी, दक्षतापुर्ण र प्रभावकारी, ढंगवाट सम्पादन गर्न र वित्तिय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनिय वनाउन तथा प्रचलित कानून वमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृती अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रर्णाली तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले कानूनी व्यवस्था बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरेको नदेखिएकोले कार्यालयको आन्तरिक नियन्त्रण प्रभावकारी छ भनी एकिन गर्न सकिएन । आन्तरिक नियन्त्रण सम्बन्धमा देखिएका थप व्यहोरा निम्न छन् ।

७.१. **जिन्सी निरीक्षण:** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ५० मा कार्यालय प्रमुखले एक वर्षमा कम्तीमा एक पटक आफैले निरीक्षण गरी वा त्यस्तो मालसामान जिम्मा लिने कर्मचारी बाहेक अन्य कर्मचारी वा प्राविधिकद्वारा निरीक्षण गर्न लगाई त्यसको प्रतिवेदन लिखित रूपमा लेखि वा लिई राख्ने र प्रतिवेदनमा कैफियत देखिएका व्यहोरा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा साविक गाविसहरुको जिन्सी निरीक्षण नगरेको र नयाँ स्थापना भई संचालनमा आएको गाउँपालिकाको कार्यालयको जिन्सी निरीक्षण मिति २०७५।४।१५ मा प्रतिवेदन जारी गरेको छ ।

७.२. कार्यालयले सम्पादन गर्ने कार्यक्रममा रहेका र आइपर्ने सम्भाबित जोखिमहरु पहिचान गरी जोखिमहरुको रजिष्टर खडा गरी राख्नुपर्नेमा जोखिम पहिचान गरी समाधानको कार्य योजना तयार नगरेको,सन्चालित योजनाको काम तोकिएको समयमै सम्पन्न नगरेको,प्रत्येक निजामती पदको कार्य विवरण बनाइ लागु गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्य विवरण तयार नगरेको, सवारी

	साधन तथा मेशीनरी उपकरण मर्मत गरेपछि म.ले.प.फा.नं.२ मा अभिलेख राख्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले मर्मत अभिलेख खाता नराखेको, भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ को नियम २१ मा भ्रमण खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण प्रारम्भ गरेपछि सम्बन्धित कार्यालयले अनुसूची -६ बमोजिमको ढाँचामा भ्रमण अभिलेख राख्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले भ्रमण अभिलेख खाता नराखेको अवस्था छ । तसर्थ आन्तरिक नियन्त्रण बलियो बनाउनुपर्ने देखियो ।	
७.३.	**लागत अनुमान/खरिद योजनाः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा (५), (६) एवं सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम (३), (८) बमोजिम खरिद कारवाहीको तयारी, खरिद कार्य योजना, खरिदको प्रकार, बिधि, समय तालिका, खरिदको आर्थिक श्रोत, लागत अनुमान र खरिद आवश्यकताको पहिचान गरी खरिदको कुल बिबरण, परिमाण र क्षेत्रको यकिन गरी बार्षिक खरिद योजना र लागत अनुमान तयार गर्नुपर्नेमा कानूनी व्यवस्था बमोजिम खरिद योजना तयार गरेको देखिएन ।	
७.४.	**नापी किताब, ठेक्का बीलः** यो वर्ष ठेक्का भएका विभिन्न ठेक्काको रनिंग तथा अन्तिम बिल भुक्तानी गर्दा नापी किताब, ठेक्का सम्बन्धी बिल, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा ठेक्का नं., सम्झौता नम्बर कार्य सम्पन्न हुनुपर्ने मिति,बिलको क्रम संख्या कार्य सम्पन्न मिति उल्लेख गरेको छैन । ठेक्का सम्वन्धी भुक्तानीको महत्वपूर्ण कागजातको रुपमा रहेका नापी किताब, ठेक्का सम्वन्धी बिल, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा यस्ता विषयहरु उल्लेख नगर्दा ठेक्काको अभिलेख व्यवस्थापनमा कमजोरी रहने हुंदा नापी किताब, ठेक्का सम्वन्धी बिल तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन अद्यावधिक रुपमा राखिनु पर्दछ ।	
७.५.	**मू.अ.कर दर्ता नभएकासंग खरिदः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १९(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले बीस हजार रूपैयाँभन्दा बढी रकमको मालसामान खरिद गर्दा वा निर्माण कार्य गराउँदा आन्तरिक राजश्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नम्बर र मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीबाट मात्र खरिद गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत गराएका कार्यहरुमा मू.अ.कर दर्ता नभएका व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीबाट विभिन्न निर्माण सामग्री र अन्य मालसामान खरिद गरी कार्य गरेको देखिएकोले कानूनी व्यवस्था बमोजिम मू.अ.कर दर्ता भएका व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीबाट खरिद कार्य गर्ने गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
७.६.	**लेखा :** संघीय संरचना अनुरुप सरकारका तिने तहको आर्थिक कारोवार संचालनका लागि एकिकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या,२०७४ लाई महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट २०७४।०७।०१ मा स्वीकृत गरिएकोले सो अनुरुप लेखा राख्न राख्नु पर्ने देखिन्छ । साथै अर्थ मन्त्रालयको च.नं.२९३ मिति २०७४।९।२ को प्रदेश तथा स्थानीय तह संचितकोषका व्यवस्थपन प्रणाली कार्यान्वयन सम्वन्धि पत्रानुसार बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण निर्देशिका २०७४ को बुंदा नं. ५.१० मा सबै स्थानियतहहरुले Sub National Tresury Regulatory application (SUTRA) प्रयोग गरी लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । गाउपालिकाले नेपाल सरकारको खर्चको वर्गीकरण व्याख्या अनुरुप श्रेस्ता राखेको छैन । सबै स्थानियतहले सम्वन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट User ID तथा Passwordप्राप्त गरी आफ्नो संचितकोषको संचालनमा गर्नुपर्ने, वजेट निर्माण, लेखापालन र प्रतिवेदनका लागि यस प्रणालीको उपयोग गर्ने उल्लेख गरेकोमा यस वर्ष गाउपालिकाले Sub National Tresury Regulatory application (SUTRA)प्रयोगमा ल्याएको देखिएन । तसर्थ (SUTRA) प्रयोग गरी लेखा प्रणाली व्यवस्थित गर्नु पर्दछ । गाउँपालिकाले आर्थिक बर्ष२०७५।७६ को श्रावण देखि (SUTRA) प्रयोग गरेको जनाएको छ ।	
७.७.	**प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी दरवन्दीः** स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा ८३ मा गाउपालिकाले आफ्नो कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार, स्थानीय आवश्यकता र विशिष्टता समेतलाई ध्यनमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि संगठन तथा व्यवस्थापन	

	सर्वेक्षणका आधारमा विषयगत शाखा र महाशाखा रहेको संगठनसंरचना कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । हाल ३५ जना प्रशासन तर्फको दरबन्दी मात्र रहेकोले कार्यालयको निर्दिष्ट उद्देश्य प्राप्तिका लागि बिषयगत शाखा र महाशाखाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी दरवन्दी अनुसार पदपूर्ति गर्नेतर्फ सम्वन्धित निकायले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकामा रहने कर्मचारी दरवन्दी ३५ रहेपनि पदपूर्ति २३ जना रहेकोले १२ पद रिक्त रहेका छन । उक्त पदमा करार र ज्यालादारीमा राखि कार्य संचालन गरेको छ ।	
७.८.	**क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको संरक्षणः** स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा ९७ मा गाउपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी, सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्ति, आफ्नो कोषबाट बनेको, खरिद भएको वा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, कुनै संस्था वा व्यक्तिले दिएको सम्पत्ति, ढल, नाला, पोखरी, धार्मिक स्थल, पाटी, पौवा, घर, कुवा, धारा, इनार, गौचर, पानीघाट, निकास, चोक, गल्ली, सडक, बाटो सडकको दायाँबार्याका रुख, आफ्नो स्वामित्जमा रहेको भवन, जग्गा, पार्क, उद्यान, चौतारो, बसपार्क, वा अन्य संरचना, राष्ट्रिय निकुन्ज, वन्यजन्तु आरक्ष, सीमसार क्षेत्र, तथा राष्ट्रिय वन बाहेक आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्रको अन्य वन, संविधान र प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको क्षेत्राधिकार बाहेकको अन्य प्राकृतिक सम्पदा लगायतका सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख राखि त्यस्ता सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार तथा अन्य प्रबन्ध गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले त्यस्ता सम्पत्तिको अभिलेख नराखेको, रेखदेख, मर्मत सम्भार तथा अन्य प्रबन्ध समेत गरेको नदेखिएकोले कानूनी व्यवस्था बमोजिम अभिलेख राखि त्यस्ता सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार तथा अन्य प्रबन्ध गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
७.९.	**बरबुझारथः** मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको बुँदा दफा १७ बमोजिम गाउपालिका तथा गाउपालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा गाउपालिकाको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको गाउँपालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेश्की फछ्र्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा गाउपालिकामा समाहित भएका साबिकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख गाउपालिकाले एकिन गरी अध्यावधिक नगरेकोले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।	
७.१०.	**स्रोत नक्सांकनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम प्रत्येक गाउँपालिका र गाउपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अबस्था, प्राकृतिक श्रोत अर्न्तगत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अर्न्तगत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्सांकन वा गाउँपालिकाले प्रोफाईल तयार गर्नु पर्नेमा स्थानीय विकास सहकार्य केन्द्रको परामर्श सेवा खरिदबाट प्रोफाइल तयार गरेको छ ।	
७.११.	**सम्भाव्यतता अध्ययन-**आथिंक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २२ (१) मा पन्ध्र लाख रुपैयाभन्दा बढी लागत पनें विकास आयोजनाको बजेट तजुंमा गदां प्रस्तावित आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन र आथिंक, प्राविधिक, वातावरणीय तथा प्रशासकीय उपयुक्तताको आधारमा त्यसबाट हुने प्रतिफलको समेत विचार गरी नेपाल सरकारबाट त्यस्तो आयोजना स्वीक.त भएको हुनुपनें व्यवस्था रहेको छ । कायांलयबाट सन्चालित कुनै पनि योजनाको सम्भाव्यता अध्ययन भएको देखिएन । सवेंक्षण र सम्भाव्यता अध्ययनको अभावमा कायंस्थलको वास्तविक अवस्था स्पष्ट नहुने, कायंको परिमाण अनिश्चित हुने, हुन सक्ने हुँदा विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरेर मात्र योजना सञ्चालनगर्ने ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
७.१२.	**वातावरणीय प्रभाव** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा गाउपालिका क्षेत्रमा स्थल, जल, वायू तथा ध्वनी प्रदुषण नियन्त्रण गरी वातावरण संरक्षण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने गराउने कर्तव्य तोकेको छ । गाउपालिकाले वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरेको छैन । सालबसाली सरसफाईको काममा नगरक्षेत्रको सडक	

	सफाइ, फोहोर संकलन गरी ढुवानी केन्द्रमा जम्मा गर्ने, नियमित सरसफाई, दैनिक ढल निकास खोल्ने कार्य, सिनो व्यवस्थापन, भूस्याहा कुकुर नियन्त्रण, लास व्यवस्थापन, चाडपर्व,नगर र नदी सरसफाई पर्दछन् । गाउपालिकाले ल्याण्डफिल साइटको दीर्घकालीन व्यवस्थापन र पूर्वाधार निमार्ण गरेको छैन भने फोहोर मैलालाई श्रोतमा छुट्याई परिमाण कम गर्ने सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम संचालन गरेको देखिएन । साझेदारीमा सडक क्षेत्रमा पार्क तथा हरियाली व्यवस्थापन, जनचेतना कार्यक्रम, ट्युबेल शौचालय निमार्ण, बजार अनुगमनको कार्यक्रम संचालन गरेता पनि बढ्दो शहरीकरणलाई मध्यनजर गरी वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरी लागु गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
७.१३.	**राजस्व परामर्श समितिः** स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा ६५ मा राजस्व सम्वन्धी परामर्शको लागि एक स्थानीय राजस्व परामर्श समिति रहने व्यवस्था छ । उक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत राजस्व सम्वन्धी कानूनको तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिपालनाका सम्वन्धमा आवश्यक परामर्श दिने, राजस्वको स्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने, राजस्वका दर र क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण गर्ने र अनुमान गर्ने लगायतका कार्यहरु तोकिएको छ । राजस्व परामर्श समितिको बैठक यो बर्ष ५ पटक बसेता पनि ऐनमा उल्लेख भए अनुसारका कार्यहरु प्रभावकारी रुपमा गरेको देखिएन ।	
७.१४.	**स्थानीय तथ्यांक र अभिलेख**ः स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ वमोजिम गाउपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्याकं संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउपालिकाले स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकिकरणका क्रियाकलाप संचालनमा तथ्यांकले महत्वपुर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भुमिका अगाडि वढाउन आवश्यक छ । तथ्यांक वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, वजेट, प्रक्रिया र कार्यावन्यनले उचित सार्थकता नपाउने हुदा गाउपालिकाले अभिलेख व्यवस्थापन गर्न ध्यान दिनुपर्ने देखिएको छ ।	
७.१५.	**समिति गठनः**स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा २२ मा नगरसभाले आफ्नो कार्यप्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न नियमावली वनाई लेखा समिति, विधायन समिति, सुशासन लगायत आवश्यकता अनुसार समिति र विशेष समिति गठन गर्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा ऐनले तोके बमोजिमका ७ वटा समितीहरु गठन भई कार्यन्वयनमा आएको छ ।	
७.१६.	**नक्शा पासः** स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा २७ मा गाउँपालिकाबाट नक्शा पास नगराई भवन निर्माण गर्न नहुने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले नक्शा पास गर्ने व्यवस्था प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याएको देखिएन । घर नक्शापास र निर्माण कार्य सम्पन्न सम्वन्धी देहायनुसारको विवरण अनुसार १६ निवेदन दर्ता गराएकोमा १५ को नक्सा पास गरेको छ ।	
७.१७.	**सेवा प्रवाहः** कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७४।७५ सेवा प्रवाहतर्फ गरेको कार्यसम्पादनको विवरण माग गर्दा पेश नभएको र सेवा प्रवाहको अभिलेख समेत व्यवस्थित किसिमले नराखेकोले कार्यालयले वर्ष भरीमा के कति कार्यसम्पादन गरेको छ एकिन गर्न सकिएन । साथै सेवा प्रवाहलाई सरल र प्रभावकारी बनाउन खरिद गरिएका क्यू म्यानेजमेन्ट सिस्टम, विद्युतीय हाजिरी लगायतका प्रणालीको प्रभावकारी कार्यन्वयन गर्नुपर्ने देखिएको छ ।	
८.	**वितरणमुखी कार्यक्रमः**स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ को दफा नं १२ (७) अनुसार लक्षीत समुहको मागको आधारमा लक्षीत समुहको पूजी निर्माण, सेवा प्रवाहमा गुणस्तरिय सुधार, क्षमता विकासको मापन गर्न सकिने ठोस कार्यक्रम र आयोजनामा मात्र रकम विनियोजन र खर्च गर्न सकिने व्यवस्था छ । कुनैपनि प्रकारका वितरणमूखि कार्यक्रम, सभा सम्मेलन वा गोष्ठिमा खर्च गर्न नपाइने व्यवस्था भएकोमा गाँउपालीकाले यस्तो	

कार्यक्रममा रकम विनियोजन गरेतापनी कति रकम विनियोजन भएको एवं कति रकम खर्च गरी कति प्रतिशत प्रगति हासिल गरेको अभिलेख राखेको पाइएन । केही उदाहरण निम्न छन् ।

विवरण	वितरण गरेको रकम
विभिन्न मन्दिर र पूजा एवं क्लब	२४००००.००
शैक्षिक भ्रमण हल्दिवारी, पंचायत मा.वि. लक्ष्मी क्याम्पस	४५०००.००
फुटबल क्लब	३००००.००
कुसुम युवा परिवार	४००००.००
दिपज्योति युवा परिवार	६००००.००
खेलकुद सामाग्री वितरण	२१७९००.००
लक्ष्मी मावि स्वर्ण महोत्सव	२५७९७१.००

९. **खर्चको प्रतिफल :** खर्चको उपादेयता स्थापित नगरी बजेट उपयोगको कार्यरम्भ गर्ने, उत्पादनमुलक र प्रतिफलमुखी कार्यसंहिता निमार्ण नगरी कार्य गर्न मिल्ने देखिँदैन । थोरै लगानीमा उच्च प्रतिफल प्राप्त गर्न लागत प्रभावी कार्य संस्कृतिको विकास गरी जवाफदेहिता वहन गर्ने कार्यमा खर्च गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको नदेखिएकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ । वडा नं.२ को: शिक्षा एवं स्वास्थ्य तर्फ देहाय बमोजिमको वितरणमुखी कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरी खर्च गरेको देखिन्छ । कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण नगरेको र खर्चको कार्याविधि, लाभान्वित व्यक्ति छनौटको आधार प्रस्तुत नगरी एवं दीर्घकालीन सोच र लगानी सुनिश्चित नगरी खर्च गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्ने देखिन्छ ।

सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीको लागि शैक्षिक सामाग्री र पोशाक खरिद	१००००००.००
चिया मजदुरको लागि स्वास्थ्य बिमा	६०००००.००

९.१. एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ मा व्यवस्था भएका खर्च शिर्षकमा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्नेमा गाँउसभाले स्वीकृत गरेको खर्च शीर्षकमा वडाको सिलिङमा विविध र भैपरी जस्ता खर्च शीर्षकमा रकम विनियोजन गरिएको र सोको कार्यविधि र मापदण्ड समेत स्वीकृत नगरी खर्च गरेको पाईयो । वडा नं. १ को संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र शुसासन तर्फ बजेट विनियोजन गर्दा देहाय बमोजिम विविध र भैपरी आउने कार्यक्रममा विनियोजन गरी खर्च गरेको छ । यसमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

वडा कार्यालय विविध कार्यक्रम	२३८०००
भैपरी आउने खर्च	६०००००

१०. **खरिद व्यवस्थापन**

१०.१. **बोलपत्र र सिलवन्दी दरभाउपत्रद्धारा खरिद:** स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा ७४ मा गाउपालिकाले सार्वजनिक खरिद गर्नुपर्दा संघीय खरिद ऐन बमोजिम गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक खरिदलाई प्रतिस्पर्धात्मक तरिकाबाट न्यून लागतमा गर्नाका लागि बोलपत्र र सिलवन्दी दरभाउपत्रद्धारा खरिद गर्ने व्यवस्था खरिद कानूनले गरेकोमा कार्यालयबाट सबै निर्माण कार्यहरु उपभोक्त समिति मार्फत गराएको र खरिद कार्य सूचीकृत फर्मबाट सोझै खरिद गरेकोले खरिद ऐन नियममा भएको प्रतिस्पर्धालाई सिमित गरेको देखिन्छ । खरिद र निर्माण कार्यलाई प्रतिस्पर्धि, पारदर्शी र मितव्ययी वनाउन खरिद कानूनको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

१०.२. **सोझै खरिद:** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ (२) मा खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा-टुक्रा पारी खरिद गर्नु हुदैन भन्ने व्यवस्था रहेको छ भने सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८४(१) मा रु.२० लाख रुपैयाँसम्म लागत अनुमान भएको

<table>
<tr>
<td></td>
<td>मालसामान वा अन्य सेवा सिलबन्दी दरभाउपत्र आव्हान गरी खरिद गर्न सकिने, नियम ८५(१) मा रु.५ लाख रुपैयाँसम्म लागत अनुमान भएको मालसामान सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ भने नियम ८५(१ख) मा एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी सीमाभन्दा बढी रकमको वा एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट एकपटकभन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नपाउने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले कानूनी व्यवस्था विपरित निम्नानुसार खरिद गरेको देखिएकोले रु.९१५६७२२/-को खरिद कार्य अनियमित देखिन्छ ।
गाउँपालिकाको कार्यालय नयाँ भवनमा संचालन गर्ने क्रम एवं २ वटा वडा कार्यालय नयाँ भवनमा संचालन गर्ने क्रममा फर्निचरहरु तत्काल व्यवस्था गर्नुपरेको एवं सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन जनप्रतिनिधी र कर्मचारीहरुलाई ल्यापटप, कम्प्युटर खरिद गरेकोले सोझै खरिदको रकम बढि देखिएको र आगामी दिनमा यसमा सुधार गरिने कार्यालयले जनाएको रु.
<table>
<tr><td>मिति</td><td>नाम</td><td>कार्यको विवरण</td><td>जम्मा</td></tr>
<tr><td>२०७४/१२/०७</td><td>पूजा प्रिन्टिंग प्रेस</td><td>कार्यालय सामान</td><td>४४९९०२</td></tr>
<tr><td>२०७४/१२/५</td><td>इन्दु सर्जिकल एण्ड केमिकल सप्लायर्स</td><td>सर्जिकल सामान खरिल</td><td>१४७२७५</td></tr>
<tr><td>२०७४/९/९</td><td>इन्द्रेणी मल्टिलिंक</td><td>नेटवर्किंग</td><td>४९७८२५</td></tr>
<tr><td>२०७४/९/१९</td><td>वाइ जोन प्रा.लि.</td><td>इन्टरनेट</td><td>११७०००</td></tr>
<tr><td>२०७५/२/४</td><td>फर्मा</td><td>औषधि खरिद</td><td>४१३८१२</td></tr>
<tr><td>LGCDP</td><td></td><td>कम्प्युटर, इ एटेन्डेन्स</td><td>६०००००</td></tr>
<tr><td>विभिन्न</td><td></td><td>फर्निचर खरिद</td><td>२६७४५०९</td></tr>
<tr><td>विभिन्न</td><td></td><td>मेशिनरी औजार खरिद</td><td>४२५६३९९</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>९१५६७२२</td></tr>
</table>
</td>
<td>९१५६७२२/-</td>
</tr>
<tr>
<td>११.</td>
<td>पदाधिकारी/कर्मचारी सुविधा :</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>११.१.</td>
<td>पदाधिकारी सुविधा : गाँउ तथा नगर सभाका सदस्यहरुले पाउने सुविधाको सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन,२०७५ को दफा ३ मा गाउपालिकाका अध्यक्ष,वडाध्यक्ष कार्यपालिकाका सदस्य र वडा सदस्यले प्राप्त गर्ने सुविधा सम्वन्धमा ऐनको अनुसूची १ मा उल्लेख भएबमोजिमको सुविधालाई अधिकतम कायम गरी कार्यापालिकाले निर्धारण गरेबमोजिमको सुविधा पाउने व्यवस्था छ । पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धित तहको आन्तरिक राजश्व क्षमताको आधारमा र प्रदेश कानूनले तोके बमोजिम गर्नुपर्नेमा गाउँसभाले निर्णय गरी मासिक तलब बुझेको देखिन्छ । यस बर्ष पदाधिकारी तलब बापत रु.२२,८०,०००। इन्धन बापत रु.९,१२,०००। र संचार खर्च रु.८,७६,०००। समेत रु.४०,६८,०००। लेखेको छ । यस्तो सुविधा लिँदा गाउपालिकाको राजश्व आन्तरिक आय समतेलाई ध्यान दिएर निर्धारण गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस बर्ष आन्तरिक श्रोत तर्फको आम्दानी रु. ६७,२२,८५४। रहेको छ । पदाधिकारीको तलब र सुविधा खर्च आम्दानीको तुलनामा ६०.५१ प्रतिशत रहेको छ ।</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>११.२.</td>
<td>बिशेष भत्ता: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८६मा स्थानीय सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने तथा दफा ८८ मा स्थानीय सेवाका कर्मचारीको शुरु तलब स्केल प्रदेश सरकारले तोके बमोजिम हुने र त्यसरी प्रदेश सरकारले नतोकेसम्म नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुने व्यवस्था छ । गाउपालिकामा कार्यरत कर्मचारीले मासिक तलबमा गाउँपालिकाको कर्मचारीको हकमा ५० प्रतिशत र वडा कार्यालयका कर्मचारीको हकमा २५ प्रतिशत सम्म थप भत्ता समेत भुक्तानी गरेको पाइएकोले उक्त सुविधा संघीय कानुनको सिद्धान्त र मापदण्ड अनुकुल नदेखिएको रु</td>
<td>१६,३८,४०६/-</td>
</tr>
<tr>
<td>१२.</td>
<td>सामाजिक सुरक्षा भत्ता: आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६ (३) बमोजिम खर्च लेख्दा खर्चका विल भर्पाई सहित लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले यस वर्ष सचिवहरुलाई प्रथम, दोश्रो र तेश्रो सामाजिक सुरक्षा भत्ता पेश्की दिएकोमा देहायका व्यहोरा देखिएका छन् ।</td>
<td></td>
</tr>
</table>

<table>
<tr><td>१२.१.</td><td>सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७२ को दफा २२ बमोजिम र आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ बजेट वक्तव्य अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम गाउपालिकामा बैंक मार्फत गरिने गाउँपालिकमा बैंकिङ्ग सुविधा भए बैंक मार्फत भत्ता वितरण गरिने व्यवस्था मिलाउने उल्लेख छ। गाउँपालिकाले यस अर्न्तगतका ५ वटा वडाहरुको सामाजिक सुरक्षा बापतको रकम वडा सचिवहरु मार्फत पेश्की दिई नगद वितरण गरेको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धित वडाका सचिवलाई पेश्की दिदैं भरपाईका आधारमा नगद वितरण गरेको देखिएकोले वितरण प्रणाली भरपर्दो र विश्वसनिय बनाउन बाँकी वडाहरुको समेत अविलम्ब बैंकिङ्ग प्रणाली भएका क्षेत्रमा बैंक मार्फत वितरण गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१२.२.</td><td>सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यबिधि, २०७२ को दफा ९ अनुसार गाँउपालिका वा गाउपालिकाले भत्ता पाउने लाभग्राहीहरुको फोटो सहित अनुसूचि ५ बमोजिमको मूल अभिलेख अध्याबधिक गरी राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । सामाजिक सुरक्षा पाउने व्यक्तिको नामनामेसी, नागरिकता नं., परिचय पत्र नं., फोटो आदि विवरण अद्यावधिक राखि मूल अभिलेख खाता व्यवस्थित गरी सोहि प्रमाणका आधारमा वित्तिय सूचना प्रणाली (MIS) मा डाटा अपलोड गर्दै दोहोरो नपर्ने गरी अभिलेख भिडान हुने गरी राख्नु पर्दछ । तर कार्यालयले मूल अभिलेख खाता वडा कार्यालयमा रहेको जनाई लेखापरीक्षणका लागि पेश नगरेको, अन्य विषयका हकमा उमेर पुरा भएपछिवा भत्ता पाउने भएपछि अभिलेखमा फोटो तथा ल्याप्चे नलगाई सोझै सफ्टवेयर इन्ट्री गरेको, सम्वन्धित वडाबाट नामनामेसी सहित अभिलेख व्यवस्थित गरी सिफारिस सहित कागजात प्राप्त भएपछि MIS मा प्रविष्ट गर्नुपर्नेमा सोझै गर्ने गरेको, अनुसूची ८ मा थप भएका र हराएका व्यक्तिको विवरण भरि प्राप्त नभएको केही नामनामेसी सफ्टवेयरबाट सोझै हटाउने र थप्ने कार्य भएको, वित्तिय सूचना प्रणालीमा सामान्य कुरा फरक भएमा समेत भिडान भई नामनामेसी प्रविष्ट गरेको, एउटै नागरिकता नं. भएकाको समेत MIS मा प्रविष्ट भएबाट वित्तिय सूचना प्रणाली भरपर्दो र विश्वसनिय नभएकाले सम्बन्धित निकायले सो प्रणालीमा भत्ता पाउनेको नामनामेसी दोहोरो नपर्ने गरी System बाट नियन्त्रण हुने गरी व्यवस्थित गर्नुपर्दछ । कार्यालयले वडा कार्यालय अनुगमन गरी भत्ता पाउने/नपाउने अभिलेख यकिन नगरेको, पञ्जिकरण अभिलेख (जन्म, मृत्यू, बसाई सराई) व्यवस्थित नभएको, मन्त्रालय/पंजिकरण विभागमा अनुसूची ८ (क) नपठाएको र अभिलेख समेत पेश नगरेबाट भिडान गर्न सकिएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१२.३.</td><td>जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त सामाजिक सुरक्षा भत्ता मध्ये खर्च नभई बाँकी रहेको रु.६,३०,०००। बेरुजु खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.</td><td>६,३०,०००/-</td></tr>
<tr><td>१३.</td><td><u>स्वास्थ्य सशर्त तर्फ :</u>
यस वर्ष गाउँपालिकाले स्वास्थ्य सशर्त तर्फ विभिन्न कार्यक्रम र तलब भत्ता सहित रु ९८२३०९३।२८ खर्च गरेको छ । स्वास्थ्य तर्फको कार्यक्रम बजेट खर्च गर्दा स्थानीय तहमा स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालनका लागि जारी भएको मार्गदर्शन २०७४।७५ को अधिनमा रहि स्थानीय तहको स्वास्थ्य सम्वन्धि कार्यक्रम सञ्चालन तथा बजेट खर्च गर्नुपर्नेमा नमुना छनौटको आधारमा निम्नानुसारको कार्यक्रम सञ्चालन परीक्षण गर्दा निर्देशिकाको पालना भएको पाइएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>
<table>
<tr><th>सि. न</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>अपनाउनु पर्ने कार्यविधि</th><th>खर्च रकम</th></tr>
<tr><td>१.</td><td>स्वास्थ्य चौकीस्तरमा स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहर व्यवस्थापन</td><td>Helth Care Waste Management Guidline 2014अनुसार स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहर व्यवस्थापन समिति गठन गरी वैठकको निर्णयानुसार सामान खरिद गर्ने</td><td>६००००.००</td></tr>
<tr><td>२.</td><td>आई यू सि डि र इम्पाण्ट सेवा प्रदान</td><td>Implant र IUCD तालिम प्राप्त SBA समेत तर हाल उक्त सेवा प्रदान नगरी</td><td>६२०००.००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

		रहेका स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई Onsite coaching and montoring गर्ने	
३.	म.स्वा.स्व.से समीक्षा वैठक	म.स्वा.से हरुले रजिष्टरमा रेकर्ड भरे नभरेको एकिन गरी अद्यावधिक गर्ने	११६०००.००

१४. **तलबी प्रतिवेदन :** निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ७ ख मा काठमाडौं उपत्यका बाहिरको कार्यालयको निजामती सेवाका कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट गराउनु पर्ने व्यवस्था भएकोमा यस गाउँपालिकाले स्वास्थ्य तर्फका विभिन्न १८ कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन पारित भएको पाईएन । आन्तरिक नियन्त्रणका लागि कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन पारित गरेर मात्र तलब भुक्तानी हुनु पर्दछ ।

१५. **कृषि तालिम :** भौ.न ४३४ मिति २०७५।३।२८ अर्थ मन्त्रालयकार्य सञ्चालन निर्देशिका २०७३ मा सम्वन्धित कार्यालयले सञ्चालन गरेको तालिममा सोही कार्यालयको श्रोत व्यक्ति भएको अवस्थामा कक्षा लिए वापतको पारिश्रमिक नपाउने तर कार्यपत्र बापतको रकम जिल्ला स्तरमा रु ७००.०० का दरले पाउने व्यवस्था छ, तर कार्यपत्र कम्तिमा ७५० शव्दको हुनुपर्ने र पारदर्शि पाना वा प्रस्तुतिकरण टिपोटको फोटोकपी मान्य नहुने उल्लेख भएकोमा अभिमुखिकरण गोष्ठि जिविकोपार्जन कृषि तालिम, गाउँपालिका स्तरीय अगुवा कृषक तालिम लगायतका तालिममा यस कार्यालयका निम्नानुसारका पदाधिकारी र कर्मचारीलाई कार्यपत्र तयार गरी प्रशिक्षार्थीलाई वितरण गरेको प्रमाण वेगरै प्रति कक्षा रु १०००।०० का दरले उपलव्ध गराएकोले कार्यपत्र वापतको रु २३१००.०० को प्रमाण पेश गर्नुपर्ने र तोकिएको दरभन्दा वढी दरमा भुक्तानी भएको असुल गर्नुपर्ने समेत रु. ३३,०००/-

सि.न	कर्मचारीको नाम	कक्षा संख्या	दर	कार्यपत्रको रकम	वढी दर	रकम
१	होम प्रसाद चुडाल	२	१०००.००	१४००.००	३००.००	६००.००
२	खम्वराज राई	४	१०००.००	२८००.००	३००.००	१२००.००
३	रोशन कुमार मेहता	८	१०००.००	५६००.००	३००.००	२४००.००
४	लक्ष्मी प्रसाद मेहता	८	१०००.००	५६००.००	३००.००	२४००.००
५	सोमनाथ घिमिरे	८	१०००.००	५६००.००	३००.००	२४००.००
६	राजेन्द्र योङहाङ	२	१०००.००	१४००.००	३००.००	६००.००
७	मनोज पोखेल	१	१०००.००	७००.००	३००.००	३००.००
जम्मा				२३१००		९९००

१५.१. सवै तालिम सञ्चालन गर्न विनियोजित रकम विषयगत शाखा संयोजकलाई एकमुष्ठ पेश्की प्रदान गरी तालिम आवश्यक रहेको क्षेत्र र वडा पहिचान वेगर,लागत अनुमान तयार नगरि ,तालिम तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालनको यथेष्ट प्रसारण वेगरै कृषक छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरेकोले तालिम तथा जनचेतनामुलक गोष्ठिको अपेक्षित उपलव्धि र प्रतिफल प्राप्त हुने विषयमा सुनिश्चित हुन सकिएन । सवै तालिमको एकै वडामा नभएको अवस्थामा समेत एकै होटलबाट खाजा खरिदको विल भरपाई पेश भएको छ ।

१५.२. **कृषि/पशु :** सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ११ अनुसार सार्वजनिक निकायले मालसामानको लागत अनुमान तयार गर्दा सम्वन्धित सार्वजनिक निकाय वा त्यस्तो सार्वजनिक निकाय रहेको जिल्लाको सार्वजनिक निकायले चालु वा अघिल्ला वर्षहरुमा सोही प्रकृतिको खरिद गर्दा लागेको वास्तविक लागत, स्थानीय बजारमा प्रचलित दरभाउ, अन्य बजारको प्रचलित दरभाउ र मालसामान आपूर्ति गर्ने स्थानसम्म लाग्ने अनुमानित ढुवानी खर्च र उद्योग वाणिज्य संघले जारी गरेको दररेट को आधारमा लिनुपर्ने र आर्थिक कार्यविधि नियमावली,२०६४ को नियम ७६ अनुसार कार्यालयले नेपालभित्र वा विदेशबाट मालसामान खरिद गर्दा सोझै सम्वन्धित विक्रेतालाई भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था भएकोमा गाउँपालिकाले यस

	वर्ष कृषि कार्यक्रम तर्फ रु १३८४०००।०० पशु सेवा कार्यक्रम तर्फ रु १०३१०००।०० कृषि र पशु औषधी, कृषि र पशु औजार, उच्च जातको विउ, कार्यालय सामान खरिद गर्न पेश्की मार्फत लागत अनुमान तयार नगरि पटक पटक एउटै फर्मसंग सोभैm खरिद गरी रु ११७२०८६।१४ भुक्तानी गरेको छ । विनियोजित रकम विषयगत शाखा संयोजकलाई पेश्की प्रदान गरी आवश्यकता पहिचान,लागत अनुमान तयार नगरि खरिद गर्ने,तालिम तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालनको यथेष्ट प्रसारण वेगरै कृषक छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरेकोले खरिद प्रक्रिया मितव्ययी र प्रतिस्पर्धी भएको सुनिश्चित हुने र सामान वितरण गर्दा जनप्रतिनिधिको रोहवरमा वितरण गरी खर्च प्रमाणित गर्ने र पेश्कीबाट खरिद नगरी विकेतालाई भुक्तानी दिने व्यवस्था गरी आन्तरिक नियन्त्रण कायम गरिनु पर्दछ ।	
१५.३.	कृषक र गाउँपालिकाको ७०/३० साझेदारीमा सिंचाई संरचना निर्माण गर्न रु ३६०००००।०० विनियोजन भई खर्च भएको छ । विनियोजित रकमको संरचना निर्माण र हस्तान्तरणको लागि अनुदान वितरणका सम्वन्धमा कृषकमा सूचना प्रवाह,प्रताव माग वेगरै कृषक छनौट गरेको छ । कृषक छनौटको अन्य आधार पेश गरेको छैन । निश्चित मापदण्ड निर्धारण वेगरै कृषक छनौट गरेको तथा वडामा रकम विभाजन गरी सोहि बमोजिमको सिफारिशको आधारमा रकम भुक्तानी गरेको छ । अनुदान प्राप्त कृषकबाट खरिद गरिएका एचपि इलेक्ट्रीक पम्प सेटहरुमा एक रुपता छैन । वितरित सामानहरुको कृषकको प्रयोगको सम्वन्धमा अनुगमन नगरेको, कृषि समुहमा वितरण भनेकोमा सामान उपभोक्ता समिति मार्फत खरिद भएको देखाएको तथा सम्वन्धित कृषि समुह दर्ता कृषि कार्यालय वा गाउँपालिकाको कृषि शाखा वा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा दर्ता रहेको प्रमाण संलग्न रहेको देखिदैन । यथेष्ट प्रमाण संलग्न वेगरै सामान खरिदको लागि प्रदान गरीएको रकम उपभोक्ता समिति वा कृषक समुहको वैंक खातामा दिएको समेत देखिएन । गाउँपालिकाबाट अनुगमन गरी कार्यक्रमको प्रभावकारिता सुनिश्चित गरिनुपर्छ ।	
१५.४.	**प्राविधिक मुल्यांकन :** भौ.न ४७०।०७५।३।३२सिँचाई संरचना निर्माण अन्तरगत वडा नम्वर ३ मा मोटर जडानका लागि वडा सचिव वावुराम ढकाललाई दिइएको पेश्की रु ६०००००।०० समेत रु ७२७०५०।०० खर्च लेखेको छ । प्राविधिकको मूल्यांकन प्रति समूह ६९,२४४। को मूल्यांकन प्रतिवेदन र वडा सिफरिशको आधारमा विभिन्न १५ कृषक समुहलाई प्रति समूह रु. ४७७४३।०० का दरल खर्च लेखेको छ । उक्त कार्यको अनुगनम गरी प्रभावकारिता सुनिश्चित गरिनुपर्दछ ।	
१५.५.	**वढी मुल्यांकन :** जिल्ला दररेट अनुसारको दरबाट मूल्यांकन गर्नुपर्नेमा निम्नानुसारको उपभोक्ता समितिलाई मोटर जडान बापत भूक्तानी दिँदा नापी किताबमा उल्लेख भएको २ हर्ज पावरको जिल्ला दररेट अनुसार १५५००.०० ले मुल्यांकन गर्नुपर्नेमा ३ हर्ज पावरको जिल्ला दररेट रु २४०००.०० दरले मुल्यांकन गरी भुक्तानी भएको निम्नानुसार वढी देखिएको रु	१७,०००/-

उ.स को नाम	नापी किताबमा जडान भएको	जिल्ला दर	भुक्तानी	वढी भुक्तानी
सृजनशिल कृषक समुह	२ एच.पि किर्लोस्कर पम्प	१५५००.००	२४०००.००	८५००.००
कन्चन श्री बजार उत्तर कुमारी एक्तेनको घर छेउ	२ एच.पि किर्लोस्कर पम्प	१५५००.००	२४०००.००	८५००.००

१६.	**समाज कल्याण कार्यक्रम :** ओमकारेश्वर वैदिक विद्यापिठको शिव मन्दिर भत्काई नयाँ निर्माणका लागि रु १००००००।०० बजेट विनियोजन भएको छ । सो कार्यक्रम अन्तरगत वैदिक विद्यापिठको निर्माण र मन्दिर निर्माण गरी रु ९९६८८२।०० खर्च गरेको छ । ओमकारेश्वर वैदिक विद्यापिठको नाममानै प्राप्त रकम भएको अवस्थामा पनि मन्दिर निर्माणको लागि उपभोक्ता समिति गठन र सोहि कामको लागि रकम माग भएको छ । निर्माणाधिन अवस्थामा	

	रहेको विद्यापिठको भवनमा ट्रस र मन्दिर निर्माणको लागत अनुमान तयार गरी रकम खर्च गर्दा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको भवनको कति काम कसले गर्दै छ र निजको कति दायित्व छ सो खुलाएको छैन । निर्माणधिन भवनको भुई तलमा रङरोगन ट्रस निर्माणको काम दोहोरो हुन सक्ने समेत देखिन्छ । यसरी गाउँपालिकाले रकम प्रदान गर्दा अन्य दात्र संस्थाको सहयोगमा भएको काममा थप सहयोग प्रदान गर्दा अपुग भएको खर्च रकमको सम्वन्धमा एकिन गरेर मात्र दिनुपर्ने देखिएको तथा काममा दोहोरो नभएको विश्वस्त हुने प्रमाण संलग्न गर्नुपर्दछ ।	
१७.	**गरिबसंग विश्वेश्वर :** वाखा वितरणको लागि समुह गठन,कृषि समुह छनौट तालिम सञ्चालनमा सम्वन्धित विषय विज्ञ समावेश नगरी वाखा पालन तालिममा रु ५००००।०० र लेखा व्यवस्थापन तालिममारु ४४०००।०० र वाखा खरिद रु १६१०००।०० समेत रु २६००००.०० खर्च गरेको छ । यसरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कृषक र कृषि समुह विचमा सूचना प्रसारण गरी प्रस्ताव अव्हान मार्फत इच्छुक कृषक विचमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । वाखा वितरणको लागि कार्यक्रममा तोकिएअनुसार२३ वटा वाखा रु ७०००।०० को दरले रु १६१०००।०० बजेट व्यवस्था रहेको देखिन्छ । झापा जिल्लाको आ.व २०७४।७५ को स्वीकृत जिल्ला दररेटमा वाखा प्रतिगोटा रु ५०००।०० भएकोमा कार्यक्रममा उल्लेख भएअनुसार एवं खरिद समितिको निर्णय अनुसार प्रति गोटा रु ७०००।०० को दरले खरिद गर्दा प्रति वाखा २०००.०० को दरलेजिल्ला दररेट भन्दा रु ४६०००.०० बढि खर्च लेखेको छ ।	
१८.	**गरिवि निवारण कोष :** यस कोषबाट भिलेज प्रोफाइल तयार गरेकोमा उक्त भिलेज प्रोफाइलका तथ्यांकहरुको उपयोग गरी गाउँपालिकाको आय वृद्धिमा जोड दिनुपर्ने एवं भिलेज प्रोफाइल जिन्सी खातामा अभिलेख राख्नु पर्ने देखिएको रु	९३२२५०.००
१९.	**पूजीगत तर्फः**	
१९.१.	**गुणस्तर परिक्षणः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपुर्ति गरेका मालसामान सम्झौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेशिफिकेसन र गुणस्तर वमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस गाउँपालिकाले निम्नानुसारका उपभोक्ता समितिमार्फत काम गर्दा प्रयोग भएका निर्माणका विभिन्न आइटममा PCC For RCCकार्य र Steel Reinforcementकार्य गरी भुक्तानी गरेकोमा गुणस्तर परीक्षण गरेको प्रमाण संलग्न नगरेकोले गुणस्तर सम्वन्धमा विश्वस्त हुन सकिएन ।	

सि.न	भौ.न र मिति	कामको विवरण	परिमाण	रकम
१.	३९३/०७५/३/२८	PCC For RCC (1:1.5:3)	६०.९४ cum	६४३२८९.३४
		Steel Reinforcement work	३९१३.८१२ kg	३७२६५६.२१
२.	३८६/०७५/३/२८	Steel Reinforcement work	६.४५ kg	६८७११.००
		PCC For RCC (1:1.5:3)	७७९.०९ cum	७३५५८.८८

१९.२.	**विद्युत पोल खरिदः** गाउँपालिकाले पाथिभरा इन्डष्ट्रिज प्रा.लि.बाट पि.एस.सि. ९ मिटर पोल थान ३९८ खरिद गरेबापत प्रति पोल रु.८४२५।२८ रु.३३,५३,२६१। खर्च लेखेको छ । जिन्सी खाता अनुसार वडा नं.२ मा ९९ वडा नं.४ मा ९८ एवं अन्य ३ वटा वडामा ६७ थानका दरले वितरण गरेकोमा वडा नं.२ मा ६७ थान ३ मा ६४ थान ४ मा ६६ थान र ५ मा ७० थान मात्र जडान गरेको/गाडेको प्राविधिक प्रतिवेदन प्राप्त भएकोले बाँकी १३१ थानको प्रति थान रु.८४२५.२८ को दरले हुने रु.११,०३,७११ को सम्झौता बिल, भपाई, प्राविधिक मूल्यांकन र कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने देखिएको रु..	११०३७११.००
१९.३.	**विद्युत पोल जडान :** खरिद गरिएका विद्युत पोलहरु जडान वापत विभिन्न उपभोक्ता समितिलाई कूल मूल्यांकनको ८० प्रतिशत रकम गाउँपालिकाबाट भूक्तानी गर्ने गरी संझौता भएकोमा वढी	१११०३.००

<table>
<tr><td></td><td>मूल्यांकन गरेको सम्झौता भन्दा वढी भूक्तानी भएको निम्नानुसारको रकम असूल हुनुपर्ने रु</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>
<table>
<tr><th>पोल जडान उपभोक्ता समिति</th><th>जडान संख्या</th><th>मूल्यांकन</th><th>८०% ले हुने</th><th>भूक्तानी</th><th>वढी</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>४</td><td>६६</td><td>११९४७७</td><td>९५५८१</td><td>९७०००</td><td>१४१८</td><td></td></tr>
<tr><td>५</td><td>७०</td><td>१२६७१८</td><td>१०१३७४</td><td>१०१२५८</td><td>५४३०</td><td>जिन्सी खातामा ६७ वटा मात्र निकासी देखिएकोले ३ पोलको वढी मूल्यांकन भएको</td></tr>
<tr><td>३</td><td>६४</td><td>११५९३२</td><td>९२७४५</td><td>९७०००</td><td>४२५५</td><td></td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२०.</td><td>तटवन्धन कार्य : जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय भद्रपुर झापाको मिति २०७५।५।१९ को पत्रानुसार हल्दीवारी गोलधाप सडकको भूसुडी खोला हल्दीवारी २ दायाँवायाँ तटबन्धको लागि रु ३००००००।०० बजेट व्यवस्था भएकोमा सो बाट हल्दीवारी २ को लोकेसन १ फलामे पुल नजिक रु ४०४७६९.०० को लोकेसन २ कृष्ण मगरको खेत हुँदै मूना श्रेष्ठ तर्फ रु ६४४५०५।०० र लोकेसन ३ भुसूडीखोला पाराखोपी बजार तर्फ रु १३६५५६७।०० समेत जम्मा रु २४१४८४१।०० मध्ये गाउँपालिकाबाट रु.१९,३०,०००। र उपभोक्ता समितिको श्रमदानबाट रु ४८४८४१।०० व्यहोर्ने र २०७५।२।३० मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०७५।२।१५ मा संझौता भई उपभोक्ता समितिलाई रु ६०००००।०० पेश्की दिएको छ । उक्तकार्य हालसम्म सम्पन्न नभएकोले उपभोक्ता समितिले लिएको पेश्की फछ्यौंट हुन वाँकी देखिन्छ ।लेखापरीक्षणको क्रममा मिति २०७५।१०।८ मा लोकेसन ३ भूसुडी खोला पाराखोपी बजार तर्फ हालसम्म कुनै काम नभएको भन्ने जानकारी प्राप्त भएको छ । लागत अनुमान र संझौतानुसारको कार्य यथासिघ्र सम्पन्न गर्नुपर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२१.</td><td>पुल : विर्तामोड नगरपालिका र यस गाउँपालिका जोड्ने पुल निर्माण कार्य विर्तामोड नगरपालिकाको ६० प्रतिशत र यस गाउँपालिकाको ४० प्रतिशत लागत सहभागितामा सम्पन्न गर्ने सहमति अनुसार कूल रु. १६,००,३७१।८० लागत अनुमान रहेको उक्त कार्यको लागि भौ.न ३९८।२०७५।३।३१ बाट रु ६,४०,०००।०० विर्तामोड नगरपाकिलाई भुक्तानी गरेको छ । लागत अनुमानकै बराबर को कार्य सम्पन्न भएको जनाई भुक्तानी भएकोमा खरिद विधि स्पष्ट नभएको एवं गाउँ सभाबाट सोको अनुमोदन समेत भएको नदेखिएको रु</td><td>६,४०,०००/-</td></tr>
<tr><td>२२.</td><td>अनुगमन खर्च :स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ मा स्थानीय निकायमा संचालित योजना अनुगमन गर्न उपाध्यक्षको अध्यक्षतामा समिति गठन गर्ने व्यवस्था छ । अनुगमन मूल्यांकनमा कन्टिन्जेन्सी बाट प्रत्येक वडामा रु ७५०००।०० का दरले रु ३७५०००।०० खर्च गरेको देखियो । योजना अनुगमन सम्बन्धमा स्पष्ट कार्यविधि तयार गरिएको छैन । ऐनमा उपाध्यक्षको अध्यक्षतामा समिति गठन गर्ने उल्लेख भएको भए पनि वडा स्तरमा सो बाहेक अनुगमन गरेको भनी कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई भत्ता भुक्तानी गरेको देखिन्छ । अनुगमन गर्दा एक योजना कतिपटक अनुगमन गर्ने र सोको लागि लाग्ने खर्च सम्बन्धमा समेत स्पष्ट नीति रहेको पाईएन । कुनै वडामा दिनको आधारमा गणना गरी अनुगमन भत्ता भुक्तानी गरेको छ भने केही वडामा योजनाको संख्याको आधारमा गणना गरी रकम भुक्तानी गरेको छ । अनुगमन वापत भत्ता रकम भुक्तानी गरे पछि पुनः चिया खाजा तथा इन्धनको विल समेत भुक्तानी गरेको पाइयो । पदाधिकारीलाई मासिक अनुगमन भत्ता दिने व्यवस्था समेत छ अतः अनुगमनको प्रतिवेदन लिई कैफियत सुधार गरी अनुगमन खर्च दोहोरो नपर्ने गरी मितव्ययी तथा प्रतिफलमुखी बनाउनु पर्ने देखिएको रु</td><td>३,७५,०००/-</td></tr>
<tr><td>२३.</td><td>परामर्श सेवाः गाउँपालिकाले यस आर्थिक बर्षमा निम्नानुसारको कार्यको लागि परामर्श लिई कार्य गरेको पाइयो ।
<table>
<tr><th>सि.नं</th><th>कामको विवरण</th><th>लागत अनुमान</th><th>यस बर्ष खर्च रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>सडकहरुको डि.पि. आर</td><td>१९७७०००.००</td><td>१९६३०००.००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>पर्यटकिय पार्कको डि.पि.आर</td><td>१४९१०००.००</td><td>१४८१०००.००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

	<table><tr><td>३</td><td>गाउँपालिका प्रोफाइल तयारी</td><td>१००००००.००</td><td>९३२०००.००</td></tr><tr><td colspan="2">जम्मा</td><td>४४६८०००.००</td><td>४३७६०००.००</td></tr></table> उपरोक्त परामर्श सेवा सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्न छन् ।	
२३.१.	सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा १२ मा सार्वजनिक निकायाले परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गर्दा नियम ९ को अधिनमा रही तयार गर्नुपर्ने, सम्बन्धित मन्त्रालयले तयार गरेको नर्म्स, परामर्श सेवाको कार्य क्षेत्रगत शर्त, चालू वा अघिल्लो बर्षमा सोही प्रकृतिको खरिद गर्दा लागेको वास्तविक लागत लगायत विभिन्न पक्षलाई आधार लिई ऐनको अनुसूची १ को ढाँचामा लागत अनुमान तयार गर्नुपर्नेमा गाउँपालिकाले परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गर्दा सो अनुरुप विश्लेषण गरेको देखिएन ।	
२३.२.	परामर्श सेवाबाट प्राप्त डिपिआर र प्रोफाइल लगायतको प्रतिवेदन, सिडी, हार्डकपी आदि जिन्सी दाखिला गरी अभिलेख व्यवस्थित गर्नुपर्नेमा नगरेको प्राप्त सेवाको उपयोग गरी गाउँपालिकाले आफ्नो योजना तर्जुमा नीति निमाण र्र राजश्वको दायरा विस्तारमा उपयोग गर्नुपर्नेमा सो अनुरुप प्राप्त सेवाको उपयोग गरेको देखिएन ।	
२३.३.	डिपिआर र प्रोफाइल निर्माण गरी प्रतिवेदन प्रस्तुति (Report presentation) गर्ने गरी लागत अनुमान तयार एवं सूचना प्रकाशन गरेकोछ । तसर्थ डि.पि.आर प्रतिवेदन ४ वटा र प्रोफाइल एक समेत प्रस्तुतीकरण वापत भूक्तानी भएको प्रति डि.पि.आर रु ४००००।०० का दरले रु २००००।०० को सम्वन्धमा पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरु बीचउक्त डि.पि. आर एवं प्रोफाइलकोप्रस्तुतीकरण गरी प्राप्त सुझाव र प्रतिक्रियाको आधारमा पुनः अद्यावधिक भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु	२,००,०००/-
२३.४.	संझौतानुसार परामर्शदाता श्री देव ग्रुप इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सीले २०७५।२।२४ मा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेमा २०७५।३।२५ मा मात्र पेश गरेको र संझौताको म्याद थप नभएकोले संझौता रकम १४८१५०६।०० को ०.०५ प्रतिशतले ३१ दिनको पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति रु २२९६४.०० असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु	२२,९६४/-
२४.	**ट्रष्ट निमार्ण** : ट्रष्ट निमार्ण कार्य गर्न ठाकुर निर्माण सेवासंग रु ७५६५२१।०० मू.अ कर वाहेकमा संझौता भई मू.अ. कर सहित रु ८८१४७३।०० खर्च भएकोमा ठेक्का फाइल वोलपत्र मूल्यांकन प्रतिवेदन पेश भएन । उक्त कार्यको भुक्तानी दिँदा निर्माण व्यवसायीले पेश गरेको दररेट र स्वीकृत भेरियशन आदेश अनुसार रु ८७७२१५।०० भुक्तानी दिनुपर्नेमा लागत अनुमानको दररेट अनुसार मुल्याँकन गरी रु ८८१४७३।०० भूक्तानी दिएकोले फरक परेको रु ४२५७।०० असुल हुनुपर्ने रु	४,२५७/-
२५.	**वढी भुक्तानी :** ग्रामिण विद्युतिकरण तथा तार खरिद कार्यका लागि वडा स्तरीय कार्यक्रम अन्तरगत वडा नम्वर २ मा रु १००००००।०० विनियोजन भई लागत अनुमान रु १४९२६८४।०० मध्ये गाउँपालिकाबाट रु ९७००००।००भुक्तानी हुने र बाँकी उपभोक्ता समितिबाट व्यहोर्ने गरी संझौता भएको छ । उक्त कार्यको लागि भौचर नम्वर २८९ र ४६५ बाट रु १००००००।०० भुक्तानी भएकोले संझौता भन्दा वढि भुक्तानी भएको रु ३००००.०० असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु	३०,०००/-
२६.	**उपभोक्ता समितिमार्फत कार्यः**सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ मा एक करोड रुपैया सम्मको लागत अनुमान भएको निमार्ण कार्य वा सो सम्बधी सेवा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट काम गराउने सकिने व्यवस्था छ । यस सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा यसप्रकार रहेका छन् ।	
२६.१.	गाउँपालिकाबाट सञ्चालित निम्नानुसारका सडक ग्राभेल गर्ने योजनाहरुमा site clearenceको लागि देहायबमोजिमको रकम भुक्तानी गरेको छ । नियमित रुपमा प्रयोगमा रहेको बाटोको लागत अनुमान गर्दा हालको चौडाइ र निर्माण पछि विस्तार हुने चौडाइ उल्लेख नभएको तथा site clearence गर्नुपर्ने अन्य कारणहरु उल्लेख नगरी site clearence वापत खर्च गरेको छ	

	। यसमा सुधार हुनु पर्दछ ।	

सि.न	भौ.न र मिति	आयोजनाको नाम	site clearenceरकम
१.	४५९/०७५/३/३२	देवी भण्डारीको घर उत्तर खगेन्द्र सुवेदीको घर हुदै जलथल जोड्ने बाटो	६०००.००
२.	४४८/०७५/३/३२	पदम काम्बाङ्ग घर उत्तरबाट हल्दीवारी गा.पा २ जाने बाटो	५०००.००
३.	४३४/०७५/३/३२	रामहरी घिमिरेको घरबाट दलित वस्ती जाने बाटो	८५००.००
४.	४४७/०७५/३/३२	आँपगाछी चोक देखि भूसुडी खोला सम्म जाने बाटो	६५००.००
		जम्मा	२६०००.००

२६.२.	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी ,दिगो र भरपर्दो वनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परिक्षण अर्न्तगत सार्वजनिक परिक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ मा स्थानीय वासीको श्रम लागत परिचालन हुन सक्ने योजना उपभोक्ता समितिबाट गराउने व्यवस्था भएकोमा पोल,ह्यूमपाइप,मोटर खरिद तथा जडान जस्ता सहभागिता जुटन नसक्ने प्रकृतिका कार्य समेत गरेको तथा नियम ९७(७) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले आफूले प्रत्येक किस्ताको गरेको खर्चको सूचना सार्वजनिक टाँस गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा सो अनुरुप गरी कार्यक्रमको प्रभावकारीता अभिबृद्धि गर्नुपर्दछ ।	
२६.३.	सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(१२) बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा सो अनुसार गरेको देखिएन ।	
२६.४.	सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(११) उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेपछि सम्बन्धित सार्वजनिक निकायले खटाएको प्राविधिक कर्मचारीबाट त्यस्तो कामको जाँचपास गराई त्यस्तो निकायबाट प्राप्त रकम र जनसहभागिताबाट व्यहोरिएको श्रम, नगद वा जिन्सी समेट कूल खर्चको विवरण सो निकायमा पेश गर्नु पर्ने, सम्बन्धित सार्वजनिक निकायले त्यसरी प्राप्त भएको विवरण तथा उक्त निर्माण कार्यको सर्भे, डिजाइन, लागत अनुमान, सुपरिवेक्षण र कार्यसम्पादन गर्ने व्यक्ति तथा पदाधिकारीको नाम र पद समेत खुल्ने गरी कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी अभिलेख राख्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा सो अनुसार गरेको देखिएन ।	
२६.५.	उपभोक्ता समितिले गरेका कामको विवरण, मूल्यांकन फारम र कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा काम शुरु भएको मिति, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा काम शुरु भएको मिति काम सम्पन्न हुनुपर्ने, सम्पन्न भएको मिति उल्लेख गर्ने नगरेको साथै काम भएको स्थान स्पष्ट हुने गरी चेनेज उल्लेख गर्नुपर्नेमा सो उल्लेख भएको पाइएन ।	
२६.६.	गाउँसभाले सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने सार्वजनिक लेखापरीक्षण गरी योजनाको भूक्तानी गर्ने,विकास प्रक्रिया र सेवा प्रवाहको नियमित अनुगमन मूल्यांकन गर्ने र उपभोक्ता समितिले अनिवार्य रुपमा सामाजिक परीक्षण तथा सुनूवाई गर्नुपर्ने नीति लिइएकोमा सोको पूर्ण कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।	
२६.७.	लागत अनुमान गर्दाको र सामान ढुवानी गर्दाको स्थान फरक परेको व्यहोरा समेत देखिएको छ ।	

२७.	**फर्निचर खरिद पेश्की :**भौ.नं.१०९।०७५।१।२३ बाटस्रोत केन्द्रमा फर्निचर व्यवस्था गर्न श्रोत व्यक्तिलाई दिएको पेश्की रु १६५०००।०० फछ्यौंट समेत रु ४७४९६१।०० खर्च भएकोमा फर्निचर खरिद वापत रु ३०१७१०।०० खर्च भएको र बाँकी रु १७३२५१।०० अन्य सामाग्री खरिद गरी खर्च लेखेको छ । अन्य सामाग्रीबाट भएको कार्यको प्राविधिक मूल्यांकन पेश नभएको रु	१७३२५१.००
२८.	**कन्टिन्जेन्सी खर्च:**सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७)मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्ने ढाँचा अनुसूची१ को व्यवस्था रहेको छ । उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट ,स्टाफ खर्च २.५ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २.५ प्रतिशत गरी ५ प्रतिशत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सो अनुरुप निर्माण कार्यको लागत अनुमानको ५ प्रतिशतसम्म कन्टिन्जेन्सी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च हुदै आएको छ । योजनागत कन्टिन्जेन्सी रकम र सोही बमोजिमको खर्च विवरण तयार गरेको छैन । तसर्थ कन्टिन्जेन्सी रकम योजनासंग सम्वन्धित कार्यमा मात्र खर्च भएको छ भनि विश्वस्त हुन सकिएन । कन्टिन्जेन्सी रकम खर्च गर्दा योजनागत अभिलेख राखि खर्च व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।	
२९.	**आन्तरीक आय** :स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा ५४ मा कानून बमोजिम बाहेक उपमहागाउपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्र कुनै कर लगाउन, उठाउन र ऋण लिन नपाउने व्यवस्था रहेको छ भने अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा २(३) संग सम्वन्धित अनुसूची ३ मा स्थानीय तहले लगाउन सक्ने कर र गैर करको व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार कर तर्फ सम्पत्ति कर, घरबहाल कर, घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, भूमिकर (मालपोत), विज्ञापन कर, मनोरन्जन कर, व्यवसाय कर समेत ८ प्रकारका कर र गैर करतर्फ सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, दण्ड जरिवाना समेत ३ प्रकारका गैरकर लगाउन सक्ने व्यवस्था छ । यस वर्ष रु.१,५४,००,०००।को आन्तरीक आय असुली गर्ने लक्ष्य रहेकोमा रु.६७,२२,८५४। असुली भई लक्ष्यको ४३.६५ प्रतिशत मात्र प्रगति भएको छ । आन्तरिक आय को सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्	
३०.	गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोत मजबुत बनाई राजश्व संकलन प्रकृयालाई व्यवस्थित बनाउनका लागि राजश्व संचालनका दायराहरुको खोज तथा पहिचानका लागि राजश्व परापर्श समितिलाई कृयाशिल बनाइने ,करदाता सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिने उल्लेख भएकोमा राजश्वको लक्ष्य हासिल नभएकोले उक्त कार्यहरुलाई थप प्रभावकारी वनाउनु पर्ने देखियो ।	
३०.१.	आर्थिक कार्यबिधि ऐन, २०५५ को परिच्छेद ४ दफा १२ र १३ ले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ को दफा १०(१) बमोजिम कारोवारको लेखा महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढांचामा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा १३(१) बमोजिम आफ्नो जिम्मा भएको सरकारी नगदीको हकमा सोही दिन वा त्यसको भोलिपल्ट दाखिला गर्नुपर्ने उपदफा २ बमोजिम म्यादभित्र दाखिला गर्न नसके म्याद थपको अनुरोध गरेमा मनासिव भए म्याद थप हुनसक्ने र उपदफा ४ बमोजिम सो अनुरुप नगर्ने उपर जरिवाना एवं विभागीय कार्वाही समेत गर्ने उल्लेख छ । उठेको रकम दाखिला भएको भिडान गर्ने म.ले.प. फा नं.१०८, १०८(क) समेतको लेखा नराखेबाट असूली भएको रकम दाखिला भएको छ छैन यकिन गर्ने अवस्था रहेन । कार्यालयले आन्तरिक आम्दानी दुरुस्त राख्नु पर्दछ । साथै असुल गर्न बाँकिको लगत यकिन गरी राख्नु पर्दछ ।	
३१.	**प्रदेश सरकार तर्फ :** यस गाउपालिकाले सञ्चालन गर्ने गरी प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत कार्यक्रमको खर्च गर्ने अख्तियारी आर्थिक वर्षको अन्तिम महिनामा प्राप्त भएको छ । प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अख्तियारीपत्रमा काम सम्पन्न भए पश्चात ७ दिन भित्र प्रगति प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने उल्लेख गरेकोमा प्रगति प्रतिवेदन प्रदेश सरकार आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा पठाएको देखिएन । प्रदेश सरकारबाट झापाका ३७ वटा विद्यालयहरुलाई प्रोजेक्टर खरिद गर्न प्राप्त रकम खर्च नभई बाँकी रहेको रु.१२,००,०००। र २ कार्यक्रमको बचत रकम रु.६२२ समेत जम्मा रु.१२,००,६२२। मन्त्रालयको मिति २०७५।२।२४को पत्रकोशर्त नं ७ अनुसार	

<table>
<tr><td></td><td>आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय फिर्ता पठाउनुपर्नेमा पूँजीगत खर्च खातामा ट्रान्सफर गरेको छ । रकम ढिला प्राप्त भई ठेक्का व्यस्थापन कार्य गर्न समय अभाव भएकोले यस बर्ष खर्च हुन नसकेको तर ठेक्का व्यवस्थापन भइसकेकोले फिर्ता गर्न नसकिएको कार्यालयले जनाएको छ । उक्त रकम प्रदेश मन्त्रालय फिर्ता गर्नुपर्ने रु.</td><td>१२,००,६२२/-</td></tr>
<tr><td></td><td>चालु तर्फ :</td><td></td></tr>
<tr><td>३२.</td><td>भौचर नं ३८७,०७५।३।०७प्रधानमन्त्री कृषि आधुनीकिकरण परियोजना अन्तरगत विगतमा छनौट भएका कृषि उद्योग र पकेट क्षेत्रलाई पुँजिगत रु ३ लाख र चालु १ लाख अनुदान दिने कार्यक्रम अनुसार अनुदान रकम उपलव्ध गराएकोमा अनुदान रकमबाट गर्नुपर्ने काम र सो काममा सम्वन्धितको योगदानको अंश संभ्फौतामा उल्लेख गरेको छैन निर्माण तथा खरिद गरेको विलको आधारमा भुक्तानी भएको छ । विगत वर्षहरुको अनुदानबाट खरिद तथा निर्माण भएको संरचना र सामानहरुको विवरण एकिन वेगरै यस वर्ष संभ्फौताको आधारमा हल्दिवारी ३ मा रोशनी च्याउ उद्योगलाई रु.३,००,०००। भुक्तानी दिएकोमा व्यक्तिगत फर्मको टहरा निमार्ण गरी भुक्तानी गरेको छ । कार्यक्रमको उद्देश्य विपरीत व्यक्तिगत फर्मलाई भुक्तानी गरेको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु</td><td>३,००,०००/-</td></tr>
<tr><td>३३.</td><td>शिक्षा तर्फः</td><td></td></tr>
<tr><td>३३.१.</td><td>बढि ग्रेड भुक्तानी : .विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरुको विद्यालय किताबखानामा तलबी प्रतिवेदन पारित गरेर मात्र तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । देहाय बमोजिमका शिक्षक कर्मचारीहरुलाई तलबी प्रतिवेदनमा भन्दा बढि भुक्तानी भएको ग्रेड रकम असुल हुनुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>कर्मचारी</th><th>कार्यरत विद्यालय</th><th>रकम</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>केदार प्रसाद सुवेदी</td><td>मोती निमावी जलथल</td><td>१०१७९</td><td>४ ग्रेड पाउनेमा ५ ग्रेड भुक्तानी भएकोले बर्षभरि एक ग्रेड बढि भुक्तानी गरेको</td></tr>
<tr><td>पदम कुमार श्रेष्ठ</td><td>मोती निमावी जलथल</td><td>१०१७९</td><td>४ ग्रेड पाउनेमा ५ ग्रेड भुक्तानी भएकोले बर्षभरि एक ग्रेड बढि भुक्तानी गरेको</td></tr>
<tr><td colspan="2">जम्मा</td><td>२०३५८</td><td></td></tr>
</table></td><td>२०,३५८/-</td></tr>
<tr><td>३३.२.</td><td>बढी निकासा–लेखापरीक्षणको क्रममा पेश गरेको विवरण EMISप्रतिवेदन अनुसार यस गाउपालिका अर्न्तगतका १६ विद्यालयहरुमा देहाय बमोजिमको विद्यार्थी संख्या रहेकोले रु. १५६४१३४। मात्र विद्यालयलाई पाठ्यपुस्तकको निकासा हुनुपर्नेमा रु. १६,५७,१४८। निकासा भएकोले बढि खर्च भएको रु.९३,०१४। विद्यालयगत बढि भुक्तानी रकम छानवीन गरी असुल गर्नुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>कक्षा</th><th>विद्यार्थी सख्या</th><th>यो बर्षको स्वीकृत पाठ्यपूस्तकको दर</th><th>जम्मा</th></tr>
<tr><td>१</td><td>३०२</td><td>२३८</td><td>७१८७६</td></tr>
<tr><td>२</td><td>३०२</td><td>२३४</td><td>७०६६८</td></tr>
<tr><td>३</td><td>३१४</td><td>२८८</td><td>९०४३२</td></tr>
<tr><td>४</td><td>३४८</td><td>३३६</td><td>११६९२८</td></tr>
<tr><td>५</td><td>३४६</td><td>३६८</td><td>१२७३२८</td></tr>
<tr><td>६</td><td>४१३</td><td>४५०</td><td>१८५८५०</td></tr>
<tr><td>७</td><td>४७३</td><td>५०२</td><td>२३७४४६</td></tr>
<tr><td>८</td><td>४८९</td><td>५४३</td><td>२६५५२७</td></tr>
<tr><td>९</td><td>५१७</td><td>४४३</td><td>२२९०३१</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>३७४</td><td>४५२</td><td>१६९०४८</td></tr>
</table></td><td>९३,०१४/-</td></tr>
</table>

	जम्मा	१५६४१३४

३४. **पेश्कि बाँकि:** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ८१ बमोजिम तोकिएको अवधिमा पेश्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गत वर्षको पेश्की बाँकि रु ५५००००.०० र यस आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा पनि देहाय बमोजिम रु.४२६२०६५.००/-पेश्कि बाँकि देखिएकोले नियमानुसार फछ्र्यौट गर्नुपर्ने देखिएको छ । ४२,६२,०६५/-

सि. न	पेश्की लिनेको नाम	बजेट शिर्षक/कार्यक्रम	प्रयोजन	रकम
१.	बालाली होलीमा स्ल्याब नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	कल्भर्ट निर्माण	३६५०००.००
२.	रामजानकी टोलमा स्ल्याब नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	कल्भर्ट निर्माण	३२००००.००
३.	रामजानकी मन्दीर अधुरो भवन नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	सामुदायीक भवन निर्माण	१६००००.००
४.	अधूरो गाउँघर क्लिनक नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	भवन निर्माण	२००.००
५.	मिलनचोकबाट पशुपति चोक बाटोमा स्ल्याब नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	कल्भर्ट निर्माण	२८८०००.००
६.	जंगल र आवादी विच पर्यटकिय सडक नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	सडक निर्माण	९२८०००.००
७.	वरपिपल चोक देखि हल्दीवारी मा.वि सडक नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	सडक ग्राभेल	१४५५००.००
८.	भूसुडि खोला तटबन्ध उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	तटबन्ध निर्माण	६०००००.००
९.	देउनिया खोला तटबन्ध उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	तटबन्ध निर्माण	३२५०००.००
१०.	हरियाली मार्ग धरधरे खोला अधुरो पुल नि.उ.स	समपुरक अनुदान (पूँजिगत तर्फ)	कल्भर्ट निर्माण	३८८०००.००
		जम्मा		**३५१९७००.००**
११.	मिहिलाल श्रेष्ठ	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	३२९२०.००
१२.	वावुराम ढकाल	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	९२५००.००
१३.	वावुराम ढकाल	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	१७७०००.००
१४.	मोहन मिश्र	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	१२००००.००
१५.	तृष्ण थापा मगर	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	२५०००.००
१६.	तृष्ण थापा मगर	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	६५५४५.००
१७.	गा.पा स्तरीय आदिवासी जनजाती समिति	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	१५००००.००
१८.	टाइम्स मिडिया नेटवर्क	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	२५०००.००
		जम्मा		**६८७९६५.००**
१९.	सह लेखापाल जय प्रसाद पोखेल	समपुरक अनुदान (चालु तर्फ)	कार्यक्रम सञ्चालन	५४४००.००
			कुल जम्मा	**४२६२०६५.००**

३५. **लेखापरीक्षण:** स्थानीय सरकार सञ्चालनऐन २०७४ को दफा ७७ मा स्थानीय तहले कानून बमोजिम आय र व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका कैफियत अन्तिम लेखापरीक्षण हुनुभन्दा अगावै सम्परीक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाउपालिकाको संगठनात्मक तालिकामा आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखाको व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयमा आन्तरिक लेखापरीक्षकको व्यवस्था गरेको देखिएन । दोश्रो गाउँ सभाको निर्णय नम्वर ८ मा आ.ब २०७३।०७४ को लेखापरीक्षणले औल्याइएको वेरुजुको सम्वन्धमा २०७५।३।१० को वैठकबाट गठित अर्थ तथा सार्वजनिक लेखा समितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरी कानुन बमोजिम नियमित तथा असुल उपर गर्न कार्यपालिकालाई निर्देशन दिने निर्णय सर्वसम्मतिले पारित गरेकोमा यस बर्ष कार्यालयले बेरुजु फछ्र्यौट गरी सम्परीक्षणको लागि पेश गरेको छैन । त्यस्तै मिति २०७५।९।१५ मा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट आन्तरिक लेखापरीक्षण गरेकोमा प्रतिवेदनले औल्याएका कैफियतहरु अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै सम्परीक्षण गर्नुपर्नेमागरेको छैन ।

३५.१. कार्यालय कामको प्रयोजनमा गाडी भाडामा दर्ता भएको सवारी साधन भाडामा लिई प्रयोग गर्नु पर्नेमा निजी दर्ता भएको सवारी साधन भाडामा लिएको देखियो ।

३५.२. **आ.ब** ०७४।७५ को कार्यालयका कर्मचारीहरुलाई तलब भत्ता तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर

<table>
<tr><td></td><td>भुक्तानी गर्नुपर्नेमा तलवी प्रतिवेदन पारित वेगरै भुक्तानी गरेको पाइयो ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३५.३.</td><td>आन्तरिक आय बापतको रकम रु.३,०००। धरौटी खातामा नै रहेको देखिएकोले उक्त रकम स्थानीय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपने रु.</td><td>३०००.००</td></tr>
<tr><td>३६.</td><td>वित्तिय जवाफदेहिता मूल्यांकन: कार्यालयको व्यवस्थापकिय पक्ष, वित्तीय व्यवस्थापन पक्ष, सेवा प्रबाह र खरिद व्यबस्थापन/विकास निर्माणको क्षेत्रगत सूचकहरुको आधारमा कार्यालयको मूल्यांकन गर्दा कुल १०० पूर्णाकमा A,B,C,D ग्रेडमध्ये यस कार्यालयको वित्तिय जवाफदेहिता स्तर B ग्रेडमा रहेको छ । कार्यालयले वित्तिय जवाफदेहितामा थप सुधार गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३७.</td><td>बेरुजू - गाउँपालिकाको प्रारम्भिक प्रतिवेदन अनुसार यो वर्ष असुल गर्नुपर्ने बेरुजू रु.२ लाख ८ हजार, अनियमित बेरुजू रु.१ करोड १४ लाख ७१ हजार, प्रमाण कागजात पेश नभएको बेरुजू रु.४८ लाख ५१ हजार र पेश्की बाँकी देखिएको रु.४२ लाख ६२ हजार समेत रु.२ करोड ७ लाख ९३ हजार बेरुजू कायम भएको छ। कार्यालयबाट प्रतिक्रिया प्राप्त भएको छैन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३८.</td><td>अनुगमन तथा मूल्याँङ्कन - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ ले बेरुजु फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही ऐनको दफा ८४(२)(घ) बमोजिम बेरुजु फछ्र्यौट गर्ने, गराउने, काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । कार्यालयले गत वर्षको बेरुजु फछ्र्यौट गरेको देखिएन । गत वर्षको बेरुजु स्थिति निम्नानुसार देखिएको छ ।
<table>
<tr><th>गत वर्षको बेरुजु रकम (रु.)(A)</th><th>योवर्ष फछ्र्यौट(B)</th><th>बांकी (C= A-B)</th></tr>
<tr><td>३,२६,६५,०००/-</td><td>२,२४,११७/-</td><td>३,२४,४०,८८३/-</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>३९.</td><td>अद्यावधिक बेरुजु स्थिति - हल्दीवारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४।७५ सम्मको फछ्र्यौट गर्न बाँकी बेरुजु स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ:
<table>
<tr><th>गत वर्षसम्मको फछ्र्यौट गर्न बाँकी रु. (C)</th><th>यो वर्षको सं.प.बाट कायम बेरुजु रु. (D)</th><th>यो वर्षको कायम बेरुजु रु. (D)</th><th>बाँकी (F=C+D+E)</th></tr>
<tr><td>३,२४,४०,८८३/-</td><td>०</td><td>२,०७,९३,०७७/-</td><td>५,३२,३३,९६०/-</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

अनुसूची– १

हल्दीबारी गाउँपालिका
बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७४।७५

(रु.हजारमा)

सि. नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			वाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या			दफा संख्या			दफा संख्या				नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती	रकम	सैदान्तिक	लगती	रकम	सैदान्तिक	लगती	रकम	अशुल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१.	झापा	हल्दीबारी	४२	२४	२०७९३	०	०	०	६६	२४	२०७९३	२०८	११४७१	४८५१			१६५३१		४२६२	४२६२

अनुसूची- २

सञ्चित कोष विवरण
२०७४।७५

(रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५-९)
	हल्दीबारी गाउँपालिका	झापा	२२९१८	१६६७९८	१६५५०३	३९२०	३३६२२१	२०४१७२	११९५२०	२७३६८	३५१०६०	८०८०